

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR BURHANİYE

BELEDİYESİ

2015 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2016

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	10
8.	EKLER.....	61

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Burhaniye Belediyesi tahakkuk esaslı muhasebe sistemini uygulamaktadır. Muhasebe sistemi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir. Kurumun 2015 yılına ilişkin mali veriler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

Kod	Açıklama	Tutar	Oran (%)
1	Vergi Gelirleri	14.530.930,42 TL	43,23
3	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	4.364.531,31 TL	12,98
4	Alınan Bağışlar Ve Yardımlar İle Özel Gelirler	407.058,48 TL	1,21
5	Diğer Gelirler	13.135.613,66 TL	39,08
6	Sermaye Gelirleri	1.171.166,44 TL	3,48
8	Alacaklardan Tahsilat	0,00 TL	0,00
	800 Bütçe Gelirleri	33.609.300,31 TL	100,00

Tabloya göre Kurumun öz gelirleri olan vergi gelirlerinin toplam bütçe gelirleri içindeki payı %43,23'tür. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinden elde edilen pay ise %12,98 olmuştur. Genel bütçe gelirlerinden mahalli idarelere aktarılan payların da içerisinde yer aldığı Diğer Gelirlerin toplam bütçe gelirleri içindeki payı ise %39,08 olmuştur.

Tablo 2: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

Kod	Açıklama	Tutar	Oran (%)
1	Personel Giderleri	9.371.367,51 TL	33,78
2	SGK Prim Giderleri	1.605.428,27 TL	5,78
3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	13.427.730,17 TL	48,41
4	Faiz Giderleri	652.462,24 TL	2,35
5	Cari Transferler	506.697,08 TL	1,82

6	Sermaye Giderleri	807.219,80 TL	2,91
7	Amortisman Giderleri	1.366.020,66 TL	4,92
8	Borç Verme	0,00 TL	0,00
	830 Bütçe Giderleri	27.736.925,73 TL	100,00

Tabloya göre Kurumun 2015 yılı bütçe giderlerinin %48,41'lik kısmı mal ve hizmet alım giderleri olarak muhasebeleştirilmiştir. Sermaye giderlerinin oranı ise %2,91'dir. Personel giderleri ise %33,78'lik bir orana ulaşmıştır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu,

güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütölen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 191 İndirilecek KDV Hesabının Hatalı Kullanımı

Burhaniye Belediyesi'nde mal, hizmet ve yapım işlerinde ödenen KDV'nin tamamının "191- İndirilecek KDV" hesabına kaydedilerek işlem yapıldığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 8/1-a maddesinde de mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanların katma değer vergisi mükellefi olacağı belirtilmiştir. Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (1/3-g) maddesi uyarınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetleri vergiye tabi tutulur. Aynı Kanunun "Vergi İndirimi" başlıklı 29/1 inci maddesi gereğince bunların yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler sırasında hesaplanan katma değer vergisi ile ithalat sırasında ödenen katma değer vergisini indirebileceklerdir. Söz konusu hükümler dikkate alındığında belediyelerin ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikte olmayan teslim ve hizmetleri vergiye tabi tutulmamalı ve indirilmemelidir.

Yine indirim hakkını kullanırken Kanun'un 30/a maddesinin (b) fıkrası da dikkate alınmalıdır. Buna göre, vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisinin indirimi mümkün değildir.

İndirim hakkını kullanırken Kanununun 33. maddesinin birinci fıkrasında "Bu Kanuna göre indirim hakkı tanınan işlemlerle indirim hakkı tanınmayan işlemlerin bir arada yapılması halinde, fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisinin ancak indirim hakkı tanınan işlemlere isabet eden kısmı indirim konusu yapılır." hususunun da dikkate alınması gereklidir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, belediyenin ihtiyaçları için satın alınan mal ve hizmetlere ilişkin ödenen KDV'nin, hesaplanan KDV'den Kanununun 29, 30/a ve 33. maddeleri uyarınca indirilmesi söz konusu değildir.

Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı anlatılmıştır. Yönetmeliğin 137. maddesinde bu hesabın indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılacağı, 138. maddesinde ise kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin borç tarafına kaydedileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak 5393 sayılı Belediye Kanununa göre yaptıkları ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikte olmayan kamu hizmetleri dolayısıyla yapılan teslim ve hizmetlere ait yüklenen katma değer vergisi indirim konusuna girmemektedir. Belediye su, otobüs vs. teslimlerinde olduğu gibi kamu hizmeti mahiyetindeki bazı teslimleri ticari kapsamda değerlendirerek bu amaçla yüklendiği KDV'yi indirim konusu yapabilecektir. Burhaniye Belediyesi 6360 sayılı Kanun ile bu hizmetlerini büyükşehir belediyesine devretmiştir.

Belediyelerin görev alanı içindeki hizmetlerine yönelik yaptığı harcamaları ile ticari kapsamdaki harcamalarının birbirinden ayrılarak görev alanlarına giren harcamaları nedeniyle yüklenen katma değer vergilerinin indirimin yapılmaması bunu bir maliyet unsuru olarak gidere ya da ilgili varlık hesabının maliyetine yüklemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesinde mal, hizmet ve yapım işlerinde ödenen KDV'nin tamamının 191 İndirilecek KDV hesabına kaydedilerek işlem yapıldığı görülmüş olup, bundan böyle mevzuata uygun olarak işlem yapılmaya başlanılmıştır.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, 191 İndirilecek KDV hesabı ile ilgili bundan böyle mevzuata uygun olarak işlem yapılmaya başlanıldığı belirtilmiştir.

Ancak, işlemlerin bundan böyle bulguda belirtilen öneri doğrultusunda yapılıyor olmasının 2015 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Bütçe İçi İşletmeye Verilen Avansın Yanlış Hesaba Kaydedilmesi ile Mevzuatta Öngörülen Tutarın Üzerinde Avans Verilmesi

Burhaniye Belediyesinin kendi bütçe içi işletmesine verdiği avanslarda; mevzuata aykırı bir şekilde 162 Bütçe Dışı Avans ve Kredileri Hesabını kullandığı ve de verilen avansların Bütçe İçi İşletme Yönetmeliğince belirtilen sınır tutarların üzerinde olduğu

görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre 162 Bütçe Dışı Avans ve Kredileri Hesabı kurumlarca mal ve hizmet alımı karşılığı olmak üzere, maddi duran varlık hesaplarını ilgilendirmeksizin yüklenicilere verilen avanslar; ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere verilen personel avansları ile emanetler hesabına alınan tutarlardan ilgililerine avans olarak ödenen tutarların izlenmesi için kullanılır. Zira söz konusu yönetmeliğin “Hesaba İlişkin İşlemler” başlıklı 118. maddesi incelendiğinde 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabına yapılacak kayıtlara ilişkin açıklamaların şu üç başlık altında toplandığı görülmektedir. Bunlar:

- 1) Emanetler hesabında kayıtlı paralardan verilecek avanslar
- 2) Ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere yapılan maaş ve ücret ödemeleri
- 3) Yüklenicilere teminat karşılığı verilen avanslar olarak gruplandırılmıştır.

Hal böyle iken kurumun bütçe içi işletmesine (Öğretmenler Mahallesi Çay Bahçesi, Ahmet Akın Kültür Merkezi, Ayaklı Kır Bahçesi) verdiği avansların yukarıda belirtilen herhangi bir gruba girmeyeceği aşikardır. İdarenin söz konusu avansları iş avansı niteliğinde olup bunun için hesap planında öngörülen hesap grubu 160-İş Avans ve Kredileri Hesabıdır. Zira Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin “Avans İşlemleri” başlıklı 11. Maddesinde gerçekleştirme ve ödeme belgeleri ile ilgili işlemlerin tamamlanması beklenilmeyecek ivedi veya zorunlu giderler için harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla görevlendirilecek mutemede üst sınırı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen tutarda avans verilebileceği düzenlenmiştir. Dolayısıyla burada bahsedilen avans işlemi esasında mutemete verilen iş avansıdır. Sonuç olarak idarece kendi bütçe içi işletmesine verilen avansın 160 İş Avans ve Krediler Hesabında takibinin sağlanması gerekmektedir.

Verilebilecek avansın üst sınırı konusunda Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliğinin Avans verme işlemleri başlıklı 11 inci maddesine baktığımızda; idarenin, ticari faaliyetleri kapsamında işletmeye üst sınırına dikkat ederek avans verebileceği, avans üst sınırının ise Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda belirtilen üst sınırın beş katına kadar artırılabilirliği ifade edilmiştir. Hal böyle iken idarenin bütçe içi işletmesine verebileceği avans miktarı, 2015 yılı için öngörülen 1.150,00 TL'lik tutarın beş katı olan 5.750,00-TL

tutarını geçmemelidir. Oysa yapılan incelemede ayrıntısı aşağıdaki tablodan da görülebileceği gibi çoğu ödemede hem avans üst sınırına uyulmadığı, hem de verilen bu avansların hiçbirinin mahsubunun gerçekleştirilmediği görülmüştür.

Sonuç olarak Burhaniye Belediyesinin kendi bütçe içi işletmesine verdiği avanslarda 160 İş Avans ve Kredileri hesabını kullanması gerekmekte olup verilen avansların da Bütçe İçi İşletme Yönetmeliğinde belirtilen sınır tutarlar dâhilinde olmasının sağlanması gerekmektedir.

Tablo:3 Bütçe İçi İşletmeye Verilen Avans Tablosu

Avansın Verildiği Tarih	Avansın Kapandığı Tarih	Yevmiye No	Tutar (TL)
16.07.2014	-----	5940	10.000,00
02.10.2014	-----	8183	6.000,00
28.11.2014	-----	9346	10.000,00
31.12.2014	-----	10371	1.500,00
05.02.2015	-----	487	15.000,00
18.03.2015	-----	1386	7.500,00
11.06.2015	-----	3696	10.000,00
07.08.2015	-----	5081	5.000,00
20.10.2015	-----	6825	16.500,00
09.11.2015	-----	7328	3.000,00
17.11.2015	-----	7522	10.000,00
30.11.2015	-----	7822	10.000,00
25.12.2015	-----	8711	5.000,00

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesinin kendi bütçe içi işletmesine verdiği avanslarda; mevzuata aykırı bir şekilde 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler hesabını kullandığı ve Bütçe İçi İşletme Yönetmeliğince belirtilen sınır tutarların üzerinde olduğu görülmüştür. Bundan böyle mevzuata uygun işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, avans hesapları ile ilgili bundan böyle mevzuata uygun olarak işlem yapılmaya başlanıldığı belirtilmiştir.

Ancak, işlemlerin bundan böyle bulguda belirtilen öneri doğrultusunda yapılıyor olmasının 2015 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Burhaniye Belediyesi 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan Avanslar Hesap alanı ile 191 İndirilecek KDV Hesabı hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Canlı Müzik Yapan Bazı İşletmelerle İlgili Eğlence Vergisi Tahakkukunun ve Tahsilatının Yapılmaması

Burhaniye Belediyesi sınırları içinde bazı işletmelerin canlı müzik yapmasına karşın bu işletmelerden eğlence vergisi alınmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 17. maddesinde, Bu Kanunun 21. maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 18. maddesinde eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerin verginin mükellefi olduğu, 19. maddesinde bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kiraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerlerden vergi alınmayacağı, 20. maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktar olduğu, 21. maddesinde biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında vergi alınacağı, 22. maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde ki her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20. günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılacağı belirtilmiştir.

Burhaniye Belediyesi yaklaşık 11 işletmeden eğlence vergisi almaktadır. Bu işletmeler haricinde turizm belgeli olup canlı müzik yayını yapan işletmelerden ise eğlence vergisi alınmamaktadır. İşletmenin turizm belgeli olması nedeniyle belediyenin bu yerleri denetim yetkisi bulunmamaktadır. Ancak bu durum vergi konusunu oluşturan işlem nedeniyle belediyenin vergiyi tahakkuk ettirmesine engel değildir. Bu işletmelerle ilgili olarak 2464 sayılı Kanunun eğlence vergisi kısmında istisna tanınmadığına göre bu işletmelerde eğlence vergisine tabidir. Bu işletmeler canlı müzik yaptığına göre nasıl ki canlı müzik yapan diğer işletmeler eğlence vergisi ödüyor ise bu işletmelerde ödemekle yükümlüdür. Bu işletmelerle ilgili tespitler yapılarak geçmiş 5 yıla ait eğlence vergileri tahakkukları da yapılmalıdır. Yazın sürekli veya belli günlerde canlı müzik yaptıkları halde eğlence vergisi alınmayan işletmeler şunlardır: Artemis tatil Köyü, Fiort Tatil Köyü, Altın Kamp Tatil Köyü, Clup Örient Tatil Köyü, İdahan Otel.

Burhaniye Belediyesi sınırları içinde canlı müzik yapan bütün işletmelerden eğlence vergisinin alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; İlçemizde Turizm Belgeli işletme olarak faaliyetini sürdürmekte olan işyerlerinden geçmiş 5 yıla ait dönemi de içeren Eğlence vergisi alınması gerektiği belirtildiğinden, Eğlence vergisi tahakkuku ve tahsilatı yapılmayan Artemis Tatil Köyü, Fiord Tatil köyü, Altıncamp Tatil köyü, Clup Orient Tatil köyü ve İdahan Otel işletmecilerine Belediyemizce geriye dönük 5 yılı da içeren Eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatı yapılacaktır.

Sonuç olarak Burhaniye Belediye sınırları içinde canlı müzik yapan bütün işletmelerden eğlence vergisinin alınması sağlanmalıdır.

BULGU 2: Belediye Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinin Kaydının Yapılmaması.

Belediyenin kazandığı davalardan elde ettiği vekâlet ücretlerinin hangi hesaba kaydedildiği anlaşılamamıştır.

02.11.2011 gün ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri Ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 18. maddesinde, *"2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış sayılır."*, denilmiş ve Kararnamenin 14. maddesinde de kazanılan vekâlet ücretleri ile ilgili düzenlemeler yapılmış ve lehe hükmedilen vekâlet ücretlerinin dağıtım esasları belirlenmiştir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 227, 228 ve 229. maddelerinde 333 Emanetler Hesabının işleyişi anlatılmıştır. Bu hesabın emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanıldığı, emanet olarak nakden tahsil edilen tutarlar bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Belediyenin taraf olduğu davalar sonucu lehine hükmedilen vekâlet ücretleri emanet hesabına borç kaydedilecek, kaydedilen tutarlar yukarıda belirtilen Kanun maddeleri

çerçevesinde dağıtılacak, artan tutarlarla ilgili işlem 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14. maddesine göre yapılacaktır. Kısmi zamanlı çalıştırılan avukatın tahsil ettiği vekâlet ücretlerinin bir kısmının yarısını avukat direkt almakta ve diğer yarısı ise belediyece çeşitli gelirlere kaydedilmektedir. Doğrudan hizmet alımı yapılan iki avukatın baktığı davalarda belediye lehine hükmedilen vekâlet ücretinin tahsil edilip edilmediği, edildi ise hangi hesaba kaydedildiği anlaşılamamıştır.

Belediye lehine hükmedilen vekâlet ücretlerinin emanet hesabına kayıtlarının yapılması ve memur veya sözleşmeli avukatlara dağıtımının 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14. maddesine göre yapılmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyenin kazandığı davalardan elde edilen vekâlet ücretlerinin hangi hesaba kaydedildiğinin anlaşılamadığı belirtilmiştir.

Belediyenin kazandığı davalardan elde edilen vekâlet ücretleri Çeşitli gelir olarak Belediye veznesine gelir kaydedilmekte olup, bundan böyle mevzuatın öngördüğü şekilde işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak Belediye lehine hükmedilen vekâlet ücretlerinin emanet hesabına kayıtlarının yapılması ve memur ile sözleşmeli avukatlara dağıtımının 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14. maddesine göre yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 3: Zamanaşımına Uğramış Emanetlerin Gelir Kaydedilmemesi

Burhaniye Belediyesine ait hesapların incelenmesi neticesinde 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alınıp sekiz yıldır ilgililerine ödenmeyen ve bu bağlamda gelir kaydedilmesi gerekirken gelir hesaplarına alınmayan bazı tutarların bulunduğu görülmüştür.

320 Bütçe Emanetleri hesabı, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin söz konusu hesapta zamanaşımı müessesesini konu alan 218. Maddenin c fıkrası aynen:

“c) Bütçe emanetlerinde zamanaşımı ve zamanaşımı dolayısıyla gelir kaydedilen paraların ödenmesi

Mahın alındığı veya hizmetin yapıldığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen bütçe emanetleri bütçeye gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar, mahkeme kararı üzerine ödenir.” Şeklinde düzenlenmiştir.

Yine aynı yönetmeliğin hesabın işleyişini düzenleyen 219. Maddesinin b bendinde:

“ ...

2 - Dönem sonunda bu hesabın zaman aşımı sürelerine göre bölümlenmiş alt hesaplarında kayıtlı tutarlar, zaman aşımı sürelerini güncellemek için, bu hesaba borç ve alacak kaydedilir.

3 – Zamanaşımına uğraması veya herhangi bir nedenle gelir kaydedilmesi gereken tutarlar bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.” Düzenlemeleri mevcuttur.

Söz konusu bu düzenlemeler ışığında ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen 320 Bütçe Emanetleri hesabındaki tutarların bütçeye gelir kaydedilmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo 4: Emanet Zamanaşımı Tablosu

Emanete Alındığı Tarih	Emanete Alınan Ödeme Emri Numarası	Tutar(Kdv Dahil)
12/12/2007	6562	2.000,00
08/12/2009	7094	999,00
15/12/2009	7268	3.504,00
	TOPLAM	6.503,00-TL

Kamu idaresi cevabında; Belediyenin 320 Bütçe Emanetleri hesabına alınıp sekiz yıldır ilgililerine ödenmeyen ve bu bağlamda gelir kaydedilmesi gerekirken gelir hesaplarına alınmayan; 13/12/2007 tarih 6562 yevmiye numaralı 2.000,00 TL ve 15/12/2009 tarih 7268 yevmiye numaralı 3.504,00 TL olmak üzere toplam 5.504,00 TL 12/06/2016 tarih ve 2752 yevmiye numaralı Muhasebe İşlem Fişi ile Muhasebe hesapları nezdinde gelir kaydedilmiştir. Bundan sonra mevzuatın öngördüğü şekilde işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulgumuz doğrultusunda zamanaşımına uğramış emanet hesaplarındaki tutarları gelir kaydetmiştir.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu hususlara ilişkin kontrol işlemlerine devam edilecektir.

BULGU 4: Belediye Sınırları İçindeki Düdüklü Kaynak Suyundan Harç Alınmaması.

Burhaniye Belediyesinin Düdüklü kaynak sularını denetlemediği ve kurumun harç gelirinden mahrum kaldığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 63. maddesinde, özel kaplara doldurulup satılacak olan kaynak sularının belediyelerce denetlenerek hangi kaynaklara ait olduklarını gösterecek şekilde bu kaplara özel işaret konulmasının kaynak suları harcına tabi olduğu, 64. maddesinde, kaynak suları harcını, kaynak sularını özel işaretli kaplara doldurup satanların ödemekle mükellef oldukları, 65. maddesinde, kaynak suları harcının maddede gösterilen hadler içerisinde düzenlenecek tarifeye göre alınacağı, 66. maddesinde de, kaynak suları harcının, bu suların satışa arzı için kaplara doldurulmasını müteakip, kaplar üzerine özel işaret konulması sırasında bu işi yapan belediyeye makbuz karşılığı peşin ödeneceği, başka bir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde satışa arz edilen kaynak sularından ikinci kez harç alınmayacağı hükme bağlanmıştır. Belediyenin kaynak suları harcını alabilmesi için, şişelenen suların kaynaktan alınıp alınmadığını denetlemesi ve şişeleme esnasında özel işaret konulması hizmetlerinin verilmesi zorunludur. Düdüklü kaynak sularından 2015 yılında 295.000 damacana (19 lt.) dolun yapılmıştır. 13.04.2005 gün ve 2005/8730 sayılı Bakanlar Kurulu kararı eki listeye göre 1 litreden büyük şişe ve benzeri kaplardan(1 litre dâhil) her bir litrede 0,011TL kaynak harcı alınacaktır. Buna göre $295.000 \times 19\text{lt.} = 5.605.000 \times 0,011\text{TL} = 61.655\text{TL}$ harç alınabilecek iken alınmamıştır.

Burhaniye Belediyesince şişelenen suların kaynaktan alınıp alınmadığının denetlenmesi ve şişeleme esnasında özel işaret konulması hizmetlerinin verilerek harç alınması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesinin Düdüklü Kaynak sularını denetlemediği ve Kurumun harç gelirlerinden mahrum kaldığı görüldüğünden, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 63. Maddesine göre ilgili işletmeden Kaynak Suları Harcı tahakkuk ve tahsil işlemi mevzuatın öngördüğü şekilde yapılacaktır.

Sonuç olarak Burhaniye Belediyesince şişelenen suların kaynaktan alınıp alınmadığının denetlenmesi ve şişeleme esnasında özel işaret konulması hizmetlerinin verilerek harç alınması uygun olacaktır.

BULGU 5: Yükleniciye Verilen Bütçe Dışı Avansın Mevzuatta Öngörülen Sınırın Üzerinde Olması

İdare tarafından 26. Burhaniye-Ören Turizm Kültür ve Sanat Festivali kapsamında konser verilmesi hizmet alım işinde yükleniciye verilen bütçe dışı avansın Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerinde belirtilen %30 sınırını aştığı tespit edilmiştir.

5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanunu'nun "Ön Ödeme" başlıklı 35. Maddesinde, sözleşmesinde belirtilmek ve yüklenme tutarının yüzde otuzunu geçmemek üzere, yüklenicilere, teminat karşılığında bütçe dışı avans ödenebileceği, buna ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği, diğer kamu idarelerinde ise ön ödemeye ilişkin usul ve esasların bu madde hükümleri dikkate alınmak suretiyle ilgili mevzuatlarında düzenleneceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği incelendiğinde ön ödemeler ile ilgili olarak 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 35. maddesinde belirtilen yönetmelik hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu doğrultuda çıkarılan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "*Bütçe Dışı Ön Ödemeler*" başlıklı 7. maddesinde:

"İlgili kanunların bütçe dışı avans ödenmesine ilişkin hükümleri saklı kalmak üzere aşağıda belirtilen hallerde bütçe dışı avans verilmek veya kredi açılmak suretiyle ön ödeme yapılabilir.

a) *Sözleşmelerinde belirtilmek ve karşılığında aynı tutarda teminat alınmak koşuluyla yüklenicilere;*

1) *Mal ve hizmet alımlarında yüklenme tutarının yüzde 10'una, yapım işlerinde ise yüklenme tutarının yüzde 15'ine kadar bütçe dışı avans verilebilir.*

2) *Yukarıda belirtilen oranların üzerinde avans verilmesini zorunlu kılan durumlarda;*

genel bütçeli idareler için Bakanlığın uygun görüşü, kapsamdaki diğer idareler için ise üst yöneticinin kararı ile ve aşan kısım için T.C. Merkez Bankasının kısa vadeli avanslara uyguladığı oranda faiz alınmak kaydıyla, yüklenme tutarının yüzde 30'unu aşmamak üzere belirlenecek oranda bütçe dışı avans verilebilir.

...” hükümleri yer almaktadır.

Yönetmelik'te bahsedildiği üzere, idare yükleniciye mal ve hizmet alımlarında sözleşme bedelinin %10'una kadar bütçe dışı avans verebilmektedir. Eğer yükleniciye %10'dan daha fazla miktarda bütçe dışı avans verilmek istenirse bunun miktarı en fazla %30 olabilecek ve bu da üst yöneticinin kararı ile olabilecektir. Üst yöneticinin kararı olsa bile yönetmelikte de belirtildiği üzere bu tutar hiçbir şekilde sözleşme bedelinin %30'unu geçemeyecektir.

Hal böyle iken Burhaniye Belediyesinin 26. Burhaniye-Ören Turizm Kültür ve Sanat Festivali kapsamında konser verilmesi hizmet alım işinde sözleşme bedeli olan 110.000,00-TL'nin %50'sinin yüklenici firmaya teminat dahi alınmadan bütçe dışı avans olarak vermesi yukarıda bahsettiğimiz mevzuat hükümlerine uygun değildir.

Sonuç olarak idare tarafından verilecek bütçe dışı avansların Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in “*Bütçe Dışı Ön Ödemeler*” başlıklı 7. maddesinde bahsedilen sınırlar içerisinde olmasına dikkat edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesi tarafından düzenlenen 26. Burhaniye-Ören Turizm Kültür ve Sanat Festivali kapsamında konser verilmesi hizmet alımı işinde sözleşme bedeli olan 110.000,00 TL'nin % 50'sinin yüklenici firmaya ödendiği, verilen bütçe dışı avansın Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerinde belirtilen % 30 sınırını aştığı belirtilmiş olup, bundan böyle bütçe dışı avans ödemelerinde mevzuatta öngörülen sınıra dikkat edilecektir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, verilen bütçe dışı avansın Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerinde belirtilen % 30 sınırını aştığı kabul edilerek bundan böyle bütçe dışı avans ödemelerinde mevzuatta öngörülen sınıra dikkat edileceği belirtilmiştir.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu sınıra uyulup uyulmadığına ilişkin kontrol işlemlerine devam edilecektir.

BULGU 6: Bütçe İçi İşletmeye Alınan Ürünler ve Promosyonlarıyla İlgili Taşınır İşlem Fişi Düzenlenmemesi

Burhaniye Belediyesine ait bütçe içi işletmelerce alınan mal ve malzemelere ilişkin giriş kaydı yapılmış fakat taşınır işlem fişi düzenlenmemiş, ayrıca promosyon olarak edinilen mal ve malzemenin, birim maliyeti düşürecek şekilde hesaba dahil edilmediği görülmüştür.

18.01.2007 tarih ve 26407 numaralı Resmi Gazetede yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliğinin "Kayıt Zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13. maddesi:

"Taşınırlar, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşınırın ölümü gibi yok olma hallerinde çıkış kaydedilir.

Giriş ve çıkış kayıtları Taşınır İşlem Fişine dayanılarak yapılır. Giriş ve çıkış kayıtlarında;

- a) Satın alma suretiyle edinme ve değer artırıcı değişiklik hallerinde maliyet bedeli,*
- b) Bedelsiz devir, kullanılamaz hale gelme, yok olma ve hurdaya ayrılma hallerinde kayıtlı değeri,*
- c) Bağış ve yardım yoluyla edinilen taşınırlarda; bağış ve yardımda bulunan tarafından ispat edici bir belge ile değeri belirtilmiş ise bu değer, belli bir değeri yoksa değer tespit komisyonunca belirlenen değer, esas alınır.*

Değer tespit komisyonu, harcama yetkilisinin onayı ile taşınır kayıt ve kontrol yetkilisinin ve işin uzmanının da katıldığı en az üç kişiden oluşturulur. Komisyon değer tespitinde ticaret odası, sanayi odası, borsa, meslek kuruluşları, ilgili diğer kuruluşlardan veya aynı nitelikteki taşınırı satın alan idarelerden ve fiyat araştırması sonuçlarından yararlanabilir.

Satın alma suretiyle edinilen taşınırların maliyet bedelinin tespitinde, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır. Faturada çeşitli taşınırlar için topluca gösterilmiş giderler olması durumunda, giderler taşınırların alış bedelleri ile orantılı olarak paylaşılır. Taşınırlar faturada kayıtlara esas olacak şekilde çeşitleri itibarıyla ayrı ayrı gösterilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde, bütçe içi işletme tarafından satılmak amacıyla malzeme alındığında taşınır işlem fişine giriş kaydı yapılmalı, bu malzemeler tüketime verildiğinde ya da satıldığında taşınır işlem fişine çıkış kaydı yapılmalıdır. Eğer satın alınan malzeme ile birlikte bedelsiz olarak promosyon ürünleri de edinilmişse promosyon olarak alınan miktar, başlangıçta satın alınan malzeme miktarına eklenerek toplam miktar elde edilmeli sonra da mal alınırken ödenen bedel bu nihai miktar rakamına bölünerek bir birim malzemenin maliyeti hesaplanmalıdır. Ve taşınır işlem fişine yapılacak giriş kaydı da bu birim fiyat üzerinden yapılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesine ait Bütçe İçi İşletmelerce alınan mal ve malzemelerle ilişkin giriş kaydı yapılmış fakat taşınır işlem fişi düzenlenmediği görülmüş olup, 2016 yılından itibaren mevzuata uygun olarak işlem yapılmaya başlanılmıştır.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta 2016 yılından itibaren mevzuata uygun olarak taşınır işlem fişi düzenleneceği belirtilmiştir.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu hususa ilişkin kontrol işlemlerine devam edilecektir.

BULGU 7: 2559 sayılı Kanuna İstinaden Yapılan Tespitlere Encümenin Ceza Vermemesi

Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'nun 6. maddesine istinaden umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için yapılan tespitler sonucu verilmesi gereken idari para cezasının Belediye Encümenince verilmediği görülmüştür.

2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'nun 6. maddesinde, “ *Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden;*

a) Faaliyetten geçici olarak men edildiği halde süresinden önce açılan,

b) Açık ve kapalı bulunacağı saatlere uymayan,

c) Bu Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen yasaklara uymadığı tespit edilen,

d) Mevzuat hükümlerine aykırı olarak işletilen,

İş yerlerinin işletmecilerine beşyüzmilyon Türk Lirası ile birmilyar Türk Lirası arasında idarî para cezası verilir.

Bu maddede öngörülen idarî para cezaları, belediye sınırları içinde belediye encümeni, belediye sınırları dışında il daimi encümeni tarafından verilir. Verilen idarî para cezalarına dair kararlar ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. İdarî para cezaları 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Bu maddede belirtilen aynı fiillerin bir yıl içinde tekrarı halinde, en son uygulanan para cezası bir kat artırılarak uygulanır.”

denilmektedir. Kolluk güçlerince yapılan tespitler ilgili eylem belirtilmek suretiyle idari para cezası vermeye yetkili organ olan Encümene intikal ettirilmektedir. Kanunda Encümene verilen yetki eylemin durumuna göre alt ve üst sınırlar arasında kalan bir tutardan idari para cezası vermektir. Eylem sabit olduğu halde Belediye Encümeni Kanun hükmünü uygulamak yerine yetkisi olmadığı halde ihtar vermiştir.

2559 sayılı Kanun'un 6. maddesinde belirtilen eylemlere aykırı hareket eden umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine Encümence Kanunda belirtildiği üzere idari para cezası verilmelidir.

Tablo:5 Encümen Karar Tablosu

Encümen Karar No	Eylem	Encümenin Vermesi Gereken Karar	Encümenin Verdiği Karar
2015/193	Açılış ve kapanış saatlerine riayet etmemek (2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu 6/b maddesi)	1.175TL ile 2.360TL arası idari para cezası.	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası
2015/224	12 Yaşından küçüklerin yanlarında veli ve vasileri olmadan internet kafede bulunmaları (2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6/c maddesi)	1.175TL ile 2.360TL arası idari para cezası.	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası
2015/460	18 Yaşından küçüklerin girmesine izin verilmesinden	1.175TL ile 2.360TL	İhtar cezası verilmiş olup

	dolayı (2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6/c maddesi)	arası idari para cezası.	tekrarı halinde idari para cezası
2015/247	Açılış ve kapanış saatlerine riayet etmemek (2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu)	1.175TL ile 2.360TL arası idari para cezası.	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası
2015/1010	12 Yaşından küçüklerin yanlarında veli ve vasileri olmadan internet kafede bulunmaları (2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6/c maddesi)	1.175TL ile 2.360TL arası idari para cezası.	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası
2015/1011	12 Yaşından küçüklerin yanlarında veli ve vasileri olmadan internet kafede bulunmaları (2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6/c maddesi)	1.175TL ile 2.360TL arası idari para cezası.	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası
2015/1012	12 Yaşından küçüklerin yanlarında veli ve vasileri olmadan internet kafede bulunmaları (2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6/c maddesi)	1.175TL ile 2.360TL arası idari para cezası.	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası
2015/1022	Açılış ve kapanış saatlerine riayet etmemek (2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu)	1.175TL ile 2.360TL arası idari para cezası.	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası

Kamu idaresi cevabında; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6. Maddesine istinaden Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerleri için yapılan tespitler sonucu verilmesi gereken İdari Para Cezasının Belediye Encümeni tarafından verilmediği görülmüş olup, bundan böyle Mevzuata uygun olarak işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'nun 6. maddesinde belirtilen eylemlere aykırı hareket eden umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine Encümence Kanunda belirtilen idari para cezasının verilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 8: Belediyeye Ait Taşınmazın Belediyespora Lokal Olarak Kullanılmak Üzere Tahsisi Edilmesi

Burhaniye Belediyesine ait gayrimenkul Burhaniye Belediyespora lokal olarak kullanılmak üzere ücretsiz tahsis edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinin (b) fıkrasında, “...*Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir...*

Belediyelerin birinci fıkranın (b) bendi uyarınca, sporu teşvik etmek amacıyla yapacakları nakdi yardım, bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediyeleri için

tahakkuk eden miktarın; büyükşehir belediyeleri için binde yedisini, diğer belediyeler için binde on ikisini geçemez.”

denilmiştir. Burhaniye Belediyesince sürekli olarak belediyespora ayni ve nakdi yardımlar yapılmaktadır. Belediye Meclisinin 04.12.2009 gün ve 2009/400 sayılı kararıyla, *“Belediyemize ait terfi merkezi içerisinde kalan daha önce lokal olarak kullanılan binanın Burhaniye Belediyespor kulübüne tahsis edilmesine, tahsis süresinin bir yıl olarak belirlenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.”* denilerek söz konusu yerin tahsisi işlemi yapılmıştır. Meclis kararıyla bir yıl olarak tahsis edilen yerle ilgili başka bir meclis kararı bulunmadığı halde 2015 yılı sonu itibariyle aynı yer Burhaniye Belediyespor tarafından kullanılmaktadır. Belediyespor kulübüne tahsis edilen bu yer lokal olarak kullanılmaktadır. Lokal olarak kullanılan yerin Belediyespora ücretsiz tahsis yapılması 5393 sayılı Kanunun 14.maddesine uygun düşmemektedir.

Bir yıllığına tahsis edilen ve başka bir meclis kararı bulunmayan, lokal olarak kullanılan yerin tahsisinin 5393 sayılı Kanunun 14. maddesi kapsamında olmaması nedeniyle söz konusu yerin tahsis işleminin sonlandırılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesine ait taşınmaz Belediye Meclisinin 04/12/2009 tarih ve 2009/400 sayılı kararı ile Burhaniye Belediyespora tahsis edilmiş olup, tahsis süresi sona erdiğinden gerekli işlemler başlatılmıştır.

Sonuç olarak Bir yıllığına tahsis edilen ve başka bir meclis kararı bulunmayan, lokal olarak kullanılan yerin tahsisinin 5393 sayılı Kanunun 14. maddesi kapsamında olmaması nedeniyle söz konusu yerin tahsis işleminin iptalinin sağlanması uygun olacaktır.

BULGU 9: İşyeri Açma İzni Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerine Yönetmeliğe Aykırı Olarak İhtar Cezası Verilmesi

İşyeri açma izni olmadan faaliyette bulunan işyerlerine yönetmeliğe aykırı şekilde ceza verildiği görülmüştür.

İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "İşyeri açılması" başlıklı 6. maddesinde, *“Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel*

mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. **İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır...**” düzenlemesi yapılmıştır.

Yapılan denetimlerde ruhsatsız işyeri çalıştıranlar tespit edilerek konu Encümene havale edilmiştir. Bu iş yerlerinin genelde itfaiye raporu ile çalışanların sağlık raporlarının olmadığı ve bu nedenle ruhsat alamadıkları anlaşılmaktadır. Belediyece ruhsatsız iş yerleri tespit edildiği halde süre tanınarak ihtar verilmektedir. Ancak yönetmelik süre verilmesine imkân vermemektedir. Yönetmelikte ki “*İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.*” hükmüne göre yapılacak işlem işyerinin faaliyetine süre tanınarak devam etmesi değil kapatılmasıdır. Belediye encümeni yönetmelikteki hükmü uygulamak yerine yetkisi olmadığı halde ihtar vermiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanununun Emre aykırı davranış başlıklı 32. maddesinin birinci fıkrasında, “*Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası(2015 yılı için 208TL) idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir.*” hükmüne göre de 208TL idari para cezası verilmelidir.

İşyeri açma izni olmadan faaliyette bulunan işyerlerine Encümence Yönetmelikte belirtildiği üzere kapatılma kararı ile idari para cezası verilmesi sağlanmalıdır.

Tablo 6: Eylemler ve Buna İlişkin Encümen Karar Tablosu

Encümen Karar No	Eylem	Encümenin Verdiği Karar	Encümenin Verdiği Karar
2015/265	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	İtfaiye Raporu ve çalışanların sağlık raporlarını getirmesi için süre tanınıp ihtar cezası uygulandı.
2015/266	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	İtfaiye Raporu ve çalışanların sağlık raporlarını getirmesi için süre tanınıp ihtar cezası uygulandı.
2015/267	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	İtfaiye Raporu ve çalışanların sağlık raporlarını getirmesi için süre tanınıp ihtar cezası uygulandı.
2015/268	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	İtfaiye Raporu ve çalışanların sağlık raporlarını getirmesi için süre tanınıp ihtar cezası uygulandı.
2015/282	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	İtfaiye Raporu ve çalışanların sağlık raporlarını getirmesi için süre tanınıp ihtar cezası uygulandı.
2015/283	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	İtfaiye Raporu ve çalışanların sağlık raporlarını getirmesi için süre tanınıp ihtar cezası uygulandı.
2015/284	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	İtfaiye Raporu ve çalışanların sağlık raporlarını getirmesi için süre tanınıp ihtar cezası uygulandı.
2015/285	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerini tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.

2015/1103	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerin tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.
2015/1104	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerin tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.
2015/1105	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerin tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.
2015/1106	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerin tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.
2015/1107	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerin tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.
2015/1108	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerin tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.
2015/1109	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerin tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.
2015/1125	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerin tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.
2015/1126	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	Belgelerin tamamlanması için süre tanınıp, ihtar cezası uygulandı.

Kamu idaresi cevabında; İşyeri açma izni olmadan faaliyette bulunan işyerlerine yönetmeliğe aykırı şekilde ceza verildiği görülmüştür. Bundan sonra mevzuata uygun olarak işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak İşyeri açma izni olmadan faaliyette bulunan işyerlerine Belediye Encümenince Yönetmelikte belirtildiği üzere kapatılma kararı ile idari para cezası verilmelidir.

BULGU 10: Kabahatler Kanunu Kapsamındaki Eylemlere Encümenin Ceza Vermemesi

Belediye zabıtasınca tespit edilip Encümene havale edilen ve Kabahatler Kanunu gereği uygulanması gereken idari para cezalarının uygulanmadığı görülmüştür.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre Aykırı Davranış" başlıklı 32. maddesinin birinci fıkrasında, “Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası(2015 yılı için 208TL) idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir.” hükmüne göre eylemi bu madde kapsamına giren ve sabit olan kişilere idari para cezası verilmelidir. Belediye Encümenine havale edilen ve eylemi sabit olan kişilere 5326 sayılı Kanunun 32. maddesi gereği 208TL

idari para cezası verilmesi gerektiği halde ihtar uygulanmıştır.

Eylemleri Kabahatler Kanunu kapsamında olan kişilere Encümenince idari para cezası verilmesi sağlanmalıdır.

Tablo 7: Encümen Karar Tablosu

Encümen Karar No	Eylem	Encümenin Verdiği Karar	Encümenin Verdiği Karar
2015/192	Engelli geçişine araba parkı (Kabahatler Kanununun 32. maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	208 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası
2015/566	Açılış ve Kapanış saatlerine riayet etmemek (Kabahatler Kanununun 32.maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	208 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası
2015/413	(Kabahatler Kanununun 32. maddesi “ Emre aykırı davranışta bulunmak”)	208 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş olup tekrarı halinde idari para cezası
2015/804	Fiyat tarifesi olmadan faaliyet göstermek	İdari para cezası uygulanmalı	İhtar cezası uygulandı.

Kamu idaresi cevabında; Belediye zabıtasınca tespit edilip Encümene havale edilen ve Kabahatler Kanunu gereği uygulanması gereken idari para cezalarının uygulanmadığı görülmüştür. Bundan sonra mevzuata uygun olarak işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak Eylemleri 5326 sayılı Kabahatler Kanunu kapsamında olan kişilere Belediye Encümenince idari para cezası verilmelidir.

BULGU 11: Kamulaştırılan Yerlerle İlgili Emlak Vergisi Tarhının Yapılmaması

Burhaniye Belediyesi sınırları içinde kamulaştırılan taşınmazlarla ilgili fark değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılmamıştır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Vergilendirme" başlıklı 39. maddesinde, “Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur.

Emlak vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır.” denilmektedir.

Kanunun bu hükmünden anlaşılacağı üzere kesinleşen kamulaştırma bedeli ile bu yıl için belediyede görünen emlak vergi değeri arasındaki olumlu fark üzerinden cezalı emlak vergisi alınmalıdır. Yapılan incelemede bu uygulamanın yapılmadığı görülmüştür.

Kesinleşen kamulaştırma bedeli ile emlak vergi değeri arasındaki olumlu fark üzerinden cezalı emlak vergisi alınması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesi sınırları içinde kamulaştırılan taşınmazlarla ilgili fark değer üzerinden cezalı Emlak Vergisi Tarhiyatı yapılmadığı görülmüştür. Bundan sonra mevzuata uygun olarak işlem yapılmaya başlanılmıştır.

Sonuç olarak Kesinleşen kamulaştırma bedeli ile emlak vergi değeri arasındaki olumlu fark üzerinden cezalı emlak vergisi alınması gerekir.

BULGU 12: Verilen İş Avanslarının Mevzuatta Öngörülen Sınırım Üzerinde Olması

Burhaniye Belediyesince 160 İş Avansı ve Krediler hesabı kullanılarak verilen avanslarda, merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen üst sınıra dikkat edilmeden avans verildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Ön ödeme başlıklı 35. maddesinde "*Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğın saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilir.*" denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "16 Ön Ödemeler" başlıklı 110. maddesinin ikinci fıkrası da merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen sınırın aşılması gerektiğinden söz etmektedir. Üst sınır ise Merkezi Yönetim Bütçe Kanun'unun (İ) cetvelinde 1.150,00-TL olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla idarenin, her yıl belirtilen avans sınırına dikkat ederek avans vermesi gerekmektedir. Yapılan incelemede verilen bazı avansların bahsedilen tutarın üzerinde olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak idarenin ön ödemelere esas olan avans verme işlemlerinde her yıl merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen sınırlara uyması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesince 160 İş Avansı ve Krediler hesabı kullanılarak verilen avanslarda, merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen üst sınıra dikkat edilmeden avans verildiği görülmüştür. Bundan sonra mevzuata uygun olarak işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen tespit kabul edilerek mevzuatta belirtilen üst sınıra dikkat edileceği belirtilmiştir.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu hususa ilişkin kontrol işlemlerine devam edilecektir.

BULGU 13: Memurlardan Sendika Aidatı Dışında İlave Olarak Dayanışma Aidatı Kesintisi Yapılarak Sendikaya Ödenmesi

Memurlara 4688 sayılı Kanun çerçevesinde verilen sosyal denge ödemelerinden Kanuna aykırı olarak dayanışma aidatı kesildiği görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla değişiklikler yapılmış ve bu değişikliklerle kamu görevlileri sendikalarına toplu sözleşme hakkı tanınmış, yerel yönetim hizmetleri kolunda da ayrıca sosyal denge tazminatının belirlenmesine yönelik sözleşme yapılabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda 4688 sayılı Kanun'un 32. maddesinde, belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince sosyal denge tazminatının ödenmesine karar verilmesi halinde sendika ile belediye başkanının sözleşme yapabileceğini belirtmiştir. Kanun maddesinde sosyal denge sözleşmesinin yapılma usulü ve şekli belirlenmiş olup, bu maddede dayanışma aidatına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Yine Kanunun 28. maddesinin ikinci fıkrasında, toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayacağı öngörülmüştür. Yine Kanunun gelirler başlıklı 24. maddesinde sendika gelirleri arasında üyelerin ödeyecekleri üyelik ödentileri sayılmış, 25. maddesinin üçüncü fıkrasında, sendika tüzüğüne üyelik ödentisi dışında her ne ad altında olursa olsun, üyelere başka bir kesinti yapılmasını öngören hükümler konulamayacağı kuralına yer verilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 4. maddesi gereği kamu görevlileri sendikalarına üye olup, aylık veya ücretinden üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine kurumlarınca sözleşme ikramiyesi ödenmektedir. Yani sendikaya ödenen aidat kurumca

karşılanmaktadır.

Tüm Bel Sen Sendikası ile yapılan Toplu İş Sözleşmesinin 21. maddesinde, “İşveren tarafından, sendikanın tüzüğünde belirtilen aidata ek olarak, toplu sözleşme hükümlerinden yararlanan sendika üyelerinin taban aylıklarından % 1 oranında dayanışma aidatı kesilerek sendika hesabına yatırılır.” hükmüne istinaden sendika ilave olarak aynı tutarda dayanışma aidatını memur sosyal denge ödemeleri bordrolarından almaktadır. Kanuna aykırı olarak sözleşmeye konan bu hüküm geçersiz olduğundan memurlardan ilave olarak dayanışma aidatı kesilemez. Yargıtay Hukuk Dairelerinin Kanuna aykırı olan Toplu Sözleşme hükümlerinin geçersiz olduğuna dair bir çok kararı bulunmaktadır.

Kanun maddelerinden anlaşılacağı üzere yerel yönetimlerce imzalanan sosyal denge sözleşmelerine dayanışma aidatı alınmasına dair hükümlerin konulamayacağı ve ilave kesintiler yapılamayacağı açık olmasına rağmen, memurlardan sendika aidatı dışında ilave olarak dayanışma aidatı kesintisi yapılması ve bunun sendikaya ödenmesi uygulamasına son verilmeli ve sendikaya ödenen dayanışma aidatlarının hesaplanarak sendikadan geri alınması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; 4688 Sayılı Kanun çerçevesinde Memurlara verilen Sosyal Denge ödemelerinden Kanuna aykırı olarak dayanışma aidatı kesildiği görülmüş olup, Mevzuata uygun olarak aidat kesintisi yapılmaya başlanılmıştır.

Sonuç olarak Memurlardan sendika aidatı dışında ilave olarak dayanışma aidatı kesintisi yapılması ve bunun sendikaya ödenmesi uygulamasına son verilmesi ve sendikaya ödenen dayanışma aidatlarının hesaplanarak sendikadan geri alınması gerekir.

BULGU 14: Taşınmaz Kiralamalarındaki Kira Artışının Kira Şartname ve Sözleşmelerinde Belirlenmemesi

Belediyenin sahip olduğu taşınmazların kira artışlarının nasıl olacağının şartname ve sözleşmelerinde belirlenmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanun’unun Şartnameler başlıklı 7. maddesinde, ihale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa eklerinin idarelerce hazırlanacağı, işin mahiyetine göre konulacak özel ve teknik şartlardan başka genel olarak yer alacak hususların

şartnamelerde gösterilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Kira artışları ile ilgili gerek 2886 gerekse 5393 sayılı Kanunlarda bir hüküm bulunmadığından bu konuda şartname ve sözleşmedeki hükümler dikkate alınmalıdır. Kira şartname ve sözleşmelerinde idarenin ve kiracının haklarını korumak amacıyla kira artışının nasıl olacağına açıkça yer verilmelidir. Bu hukukta var olan belirlilik ilkesi gereğidir. Burhaniye Belediyesinin şartname ve kira sözleşmelerinde yer alan, “*Kiralanan yerin artış oranı, Belediye Encümeninin belirleyeceği artış oranına göre yapılacaktır.*” ifadesi soyut ve belirsiz olduğu gibi bu yetkinin kullanımında ölçsüz davranılması da mümkündür.

Şartname ve sözleşmelere kira artışlarının nasıl olacağının açıkça yazılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Belediyenin sahip olduğu taşınmazların kira artışlarının nasıl olacağının şartname ve sözleşmelerinde belirlenmediği görülmüş olup bundan sonra mevzuata uygun işlem yapılmaya başlanılmıştır.

Sonuç olarak Kira şartname ve sözleşmelerine kira artışlarının nasıl olacağının açıkça yazılması gerekir.

BULGU 15: 6 Adet Blok Motel Ve Gazinonun Kira Sürelerinin Uzatımında Kanuna Uygun Davranılmaması

Belediyenin sahip olduğu 6 adet Blok Motel ve Gazinonun kiralamasında Kanuna uygun hareket edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun,

1. maddesinde, “.....belediyelerin..... satım, hizmet....., kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür.”

75. maddesinde, “...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.”

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun,

Belediyenin yetkileri ve imtiyazları başlıklı 15. maddesinin altıncı fıkrasında, *“Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.”*

Meclisin görev ve yetkileri başlıklı 18. maddesinin (e) fıkrasında, *“Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.”*

Encümenin görev ve yetkileri başlıklı 34. maddesinin (g) fıkrasında, *“Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.”*

şeklinde yer alan düzenlemeler belediyelerin sahip olduğu taşınmazların kiralanması ve kiralanma sonrası yapılacak işlemleri belirlemektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13.07.2005 gününde yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden ecri misil istenmesi, fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesine imkân getirilmiştir.

5393 sayılı Kanuna göre üç yıla kadar olan kiralamarlar encümence, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verildiği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanunun 15. ve 2886 sayılı Kanunun 75. maddesine göre işlem yapılmalıdır.

12.01.2011 gün ve 6101 sayılı Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 10. maddesiyle 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun

yürürlükten kaldırılmıştır. 11.1.2011 gün ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun Dördüncü bölümünde kira sözleşmeleri düzenlenmiştir. Her ne kadar 6098 sayılı Kanunun 339. maddesinin ikinci fıkrasında, “*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.*” hükmü var ise de 5393 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinin altıncı fıkrasında, “*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*” yer alan düzenlemenin neticesinde 2886 sayılı Kanunun 75. maddesinde, “*...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.*” hükmünü ortadan kaldıran bir madde bulunmadığından dolayı 5393 sayılı Kanunun 15. ve 2886 sayılı Kanunun 75.maddesi yürürlükte bulunmaktadır. 5393/15. ve 2886/75. maddeleri özel Kanun olduğu için uygulanması gerekir. Yargıtay içtihatları da bu yöndedir.

Burhaniye Belediyesi 15.02.1990 gün ve 1990-235 sayılı Encümen kararıyla 13.02.1990 günü yapılan kapalı teklif ihalesine tek talipli olarak Opal Turizm Otelcilik ve Ticaret Limited şirketinin katıldığı ve verilen teklifin uygun olduğuna, beher yıllığına 63.000.000. lira teklifin Encümence uygun görüldüğüne ve 7 yıl müddetle (ilan ve şartnamede kira süresi 7 yıl olarak belirlenmiştir.) Opal Turizm Otelcilik ve Ticaret Limited şirketine ihale edildiğine karar vermiştir. 17.06.1996 gün ve 1996-13 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 7 yıl daha uzatılmış, 25.07.1996 gün ve 1996-1198 sayılı Encümen kararıyla belli şartlar konulmuş ve kira artışları belirlenmiştir. 10.02.2004 gün ve 2004-46 sayılı Encümen kararıyla 3 yıllık kira süre uzatımı verilmiştir. 09.01.2007 gün ve 2007-26 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 7 yıl daha uzatılmış, 07.06.2012 gün ve 2012-185 sayılı Meclis kararıyla 19.02.2014 günü sona erecek kira sözleşmesine ilave kira süresi uzatımı talebinin reddine oybirliğiyle karar verilmiştir.

15.01.2014 gün ve 495 sayılı yazı ile Belediye Başkan Yardımcısı Levent Acarbatak imzasıyla sözleşmenin yenilenmeyeceği hususu yazı ile bildirilmiştir. Yine 16.01.2014 gün ve 35 sayılı Mali Hizmetler Müdürü Şakir Akova imzalı yazı ile meclis kararı ve Borçlar Kanunu ve ilgili kira sözleşmesi gereği sözleşmenin yenilenmeyeceği hususu bildirilmiştir.

04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 4 yıl olarak uzatılmasına ve kira bedelinin sözleşme süresi bitim tarihi olan 19.02.2014 tarihinden itibaren başlatılmasına oy çokluğuyla karar verilmiştir. Toplantı tutanağının incelenmesinde Meclis üyelerinden bir kişinin şehir dışında olması nedeniyle toplantıda olmadığı, 13 çekimser ve 12 kabul oyu kullanıldığı anlaşılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanununun Toplantı ve karar yeter sayısı başlıklı 22. maddesinde, “*Belediye meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Ancak, karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Gizli oylamalarda eşitlik çıkması durumunda oylama tekrarlanır, eşitliğin bozulmaması durumunda meclis başkanı tarafından kur’a çekilir.*

Meclisin toplanmasında, üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamadığı takdirde başkan, gün ve saatini tespit ederek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Gelecek toplantı, üye tam sayısının dörtte birinden az olmayan üye sayısı ile yapılır.

Görüşmeler sırasında başkan veya üyelerden birinin talebi üzerine yapılacak yoklamada karar yeter sayısının bulunmadığı anlaşılırsa, ikinci fıkradaki hükümler uygulanır.

Üyeler oylarını bizzat kullanır. Gizli oy kullanmaya fizikî bakımdan engelli üyeler, tayin edecekleri kişi eliyle oy kullanabilirler.

Oylama gizli, işaretle veya ad okunarak yapılır. Oy verme kabul, ret veya çekimser şeklinde olur.

Kararlar, meclis başkanı ve kâtip üyeler tarafından imzalanır ve bir sonraki toplantıda üyelere dağıtılır.”

denilmiş, Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin Tanımlar başlıklı 4. maddesinde, salt çoğunluk: Belli sayının yarısından az olmayan çoğunluğu, nisbî çoğunluk: Aynı yöndeki oyların diğer oy topluluklarından fazla olması durumunu, Nitelikli çoğunluk: Kanunun belli durumlarda aradığı üçte iki veya dörtte üç gibi belirli bir çoğunluğu, Oybirliği: Meclis toplantısında bütün oyların aynı yönde olması durumunu, Oyçokluğu: Meclis toplantısında oyların aynı yönde olmaması durumunu ifade ettiği, Toplantı ve karar yeter sayısı başlıklı 10. maddesinde, Meclisin üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanacağı ve katılanların salt

çoğunluğu ile karar alacağı ve karar yeter sayısının üye tam sayısının dörtte birinden az olamayacağı, Oylama usulleri başlıklı 13. maddesinde Meclis üyesinin kabul, çekimser veya ret şeklinde oyunu açıklayacağı, Mecliste görüşülen konuların kabul veya reddedilmesi başlıklı 14. maddesinde ise, Mecliste görüşülen konular; mahiyetine göre salt çoğunluk, nisbî çoğunluk, nitelikli çoğunluk, oyçokluğu veya oybirliği ile kabul veya reddedileceği belirtilmiştir.

Çekimser oyun durumunun belirlenmesi gerekir. Anayasa Mahkemesinin 1996/19 esas ve 1996/13 sayılı kararında çekimser oyun karar oluşumunda dikkate alınmayacağı belirtilmiştir. İlk olarak Anayasa Mahkemesi 1996/19 Esas ve 1996/13 sayılı kararında da belirtildiği üzere çekimser oyun karar oluşumunda dikkate alınmaması gerekir. Buna göre 26 kişiden oluşan Burhaniye Belediye Meclisi'nin söz konusu toplantısında 25 kişi hazır bulunmuş, toplantı neticesinde 13 çekimser ve 12 kabul oyu verildiğinden kararın oluşması için toplantıya katılanların salt çoğunluğunun kararı gerekli olduğundan karar yeter sayısına ulaşamamıştır. Dolayısıyla kira sözleşmesinin uzatılmasına dair alınan karar geçersizdir. Çekimser oylar kabul oylarından fazladır. Belediye Kanununun 22. maddesi ile Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin yukarıya alınan maddelerinden anlaşılacağı üzere çekimser oyun kabul veya ret oyundan farklı olduğunu, dolayısıyla farklı bir tercihi belirttiği anlaşılmaktadır. Başkanın da içinde bulunduğu kabul oyunun ret veya çekimser oy toplamına eşit veya fazla olması gerekir. Kabul oyu çekimser oy toplamından az olduğundan dolayı kira sözleşmesinin uzatıldığına karar verilmemiştir.

Söz konusu yer ihaleye verildiği 1990 yılından itibaren 7 yıl sonra tekrar ihaleye çıkılarak verilmelidir. Belediye Kanununun yürürlüğe girdiği 13.07.2005 tarihinden sonra Kanunun 15. maddesinin altıncı fıkrasında, "*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*" yer alan hüküm gereği kiraya verilen taşınmazın süre bitiminde boşaltılarak kiraya verilmesi gerekir. Dolayısıyla 09.01.2007 gün ve 2007-26 sayılı Meclis kararıyla kira süresinin 7 yıl daha uzatılması ile 04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 4 yıl olarak uzatılma kararları Kanuna aykırıdır. Kaldı ki 04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararında uzatılma kararı da çıkmamıştır. 19.02.2014 günü sona erecek kira sözleşmesine ilave kira süresi uzatımı talebinin reddine oybirliğiyle karar verilen 07.06.2012 gün ve 2012-185 sayılı Meclis kararıyla, 15.01.2014 gün ve 495 sayılı yazı ile Belediye Başkan Yardımcısı Levent

Acarbatak imzalı ve 16.01.2014 gün ve 35 sayılı Mali Hizmetler Müdürü Şakir Akova imzalı yazılar da kira sözleşmesinin uzatılmayacağını teyit etmektedir.

Diğer taraftan kira süresi bittikten yaklaşık 3,5 ay sonra 04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 4 yıl olarak uzatılmasına ve kira bedelinin sözleşme süresi bitim tarihi olan 19.02.2014 tarihinden itibaren başlatılmasına oy çokluğuyla verilen kararın süre bittikten sonra verilmesi de kabul edilebilir bir durum değildir. 2014 yılında bitecek kira sözleşmesinin uzatılmasına dair talebin reddedildiği 2012-185 sayılı Meclis kararı ile buna bağlı 15.01.2014 gün ve 495 ile 16.1.2014 gün ve 35 sayılı yazılar gereği 2886/75. madde gereği tahliye işlemi yapılarak ecri misil alınmalı ve yeniden ihaleye çıkılarak söz konusu yerin kiraya verilmesi sağlanmalıydı.

Kiralanan taşınmazın kira bitiminde taşınmaz boşaltılarak yeniden ihale ile kiraya verilmelidir. Sözleşme bitiminde kiracı taşınmazı boşaltmıyorsa ecri misil alınması ve taşınmazın boşaltılması için mülki amirden talepte bulunulması gerekir. Yapılması gereken kaç yıllık kiraya verilecek ise buna uygun şartname düzenlenerek ihale yoluyla kiraya vermektir. Ancak bunun gibi bir yer ihaleye gireceklerin yapacakları yatırımlar da düşünüldüğünde uzun süreli kiraya verilmelidir. Uzun süreli kiraya verilme durumunda ihaleye katılımda rekabeti sağlayacaktır.

04 .06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararının hukuka uygun olarak alınmaması ve uzatılma kararı çıkmadığı halde süre uzatımı verilmesi, Meclisin ve Encümenin verdiği süre uzatımlarının Kanuna uygun olmaması, taşınmazın süre bitiminde ihale yoluyla kiraya verilmemesi, dolayısıyla yapılan işlemlerin Kanuna uygun olmadığı dikkate alındığında, söz konusu taşınmazın ihale yoluyla kiraya verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; 5393 Sayılı Belediye Kanununda ve Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinde çekimser kullanılan oyun ret veya hiç yokmuş gibi sayılacağına dair herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bahse konu Meclis Kararına herhangi bir itiraz olmadığından, geçerli sayılması gerekmektedir. Bu nedenle Kira süresi bitiminde mevzuata uygun olarak işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak İdare cevabında 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda ve Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinde çekimser kullanılan oyun ret veya hiç yokmuş gibi sayılacağına dair herhangi bir hüküm bulunmadığı, meclis kararına herhangi bir itiraz olmadığından geçerli

sayılması gerektiği, bu nedenle kira süresi bitiminde mevzuata uygun olarak işlem yapılacağı ifade edilmiştir.

Bulguda açıklandığı üzere Anayasa Mahkemesinin 1996/19 esas ve 1996/13 sayılı kararında çekimser oyun karar oluşumunda dikkate alınmayacağı belirtilmiştir. İlk olarak Anayasa Mahkemesi 1996/19 Esas ve 1996/13 sayılı kararında da belirtildiği üzere çekimser oyun karar oluşumunda dikkate alınmaması gerekir. Buna göre 26 kişiden oluşan Burhaniye Belediye Meclisi'nin söz konusu toplantısında 25 kişi hazır bulunmuş, toplantı neticesinde 13 çekimser ve 12 kabul oyu verildiğinden kararın oluşması için toplantıya katılanların salt çoğunluğunun kararı gerekli olduğundan karar yeter sayısına ulaşamamıştır. Dolayısıyla kira sözleşmesinin uzatılmasına dair alınan karar geçersizdir. Çekimser oylar kabul oylarından fazladır. Belediye Kanununun 22. maddesi ile Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin yukarıya alınan maddelerinden anlaşılacağı üzere çekimser oyun kabul veya ret oyundan farklı olduğunu, dolayısıyla farklı bir tercihi belirttiği anlaşılmaktadır. Başkanın da içinde bulunduğu kabul oyunun ret veya çekimser oy toplamına eşit veya fazla olması gerekir. Kabul oyu çekimser oy toplamından az olduğundan dolayı kira sözleşmesinin uzatıldığına karar verilmemiştir.

Söz konusu yer ihaleye verildiği 1990 yılından itibaren 7 yıl sonra tekrar ihaleye çıkılarak verilmelidir. Belediye Kanununun yürürlüğe girdiği 13.07.2005 tarihinden sonra Kanunun 15. maddesinin altıncı fıkrasında, "*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*" yer alan hüküm gereği kiraya verilen taşınmazın süre bitiminde boşaltılarak kiraya verilmesi gerekir. Dolayısıyla 09.01.2007 gün ve 2007-26 sayılı Meclis kararıyla kira süresinin 7 yıl daha uzatılması ile 04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 4 yıl olarak uzatılma kararları Kanuna aykırıdır. Kaldı ki 04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararında uzatılma kararı da çıkmamıştır. 19.02.2014 günü sona erecek kira sözleşmesine ilave kira süresi uzatımı talebinin reddine oybirliğiyle karar verilen 07.06.2012 gün ve 2012-185 sayılı Meclis kararıyla, 15.01.2014 gün ve 495 sayılı yazı ile Belediye Başkan Yardımcısı Levent Acarbatak imzalı ve 16.01.2014 gün ve 35 sayılı Mali Hizmetler Müdürü Şakir Akova imzalı yazılar da kira sözleşmesinin uzatılmayacağını teyit etmektedir.

Diğer taraftan kira süresi bittikten yaklaşık 3,5 ay sonra 04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 4 yıl olarak uzatılmasına ve kira bedelinin sözleşme süresi bitim tarihi olan 19.02.2014 tarihinden itibaren başlatılmasına oy çokluğuyla verilen kararın süre bittikten sonra verilmesi de kabul edilebilir bir durum değildir. 2014 yılında bitecek kira sözleşmesinin uzatılmasına dair talebin reddedildiği 2012-185 sayılı Meclis kararı ile buna bağlı 15.01.2014 gün ve 495 ile 16.1.2014 gün ve 35 sayılı yazılar gereği 2886/75. madde gereği tahliye işlemi yapılarak eciri misil alınmalı ve yeniden ihaleye çıkılarak söz konusu yerin kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararının hukuka uygun olarak alınmaması ve uzatılma kararı çıkmadığı halde süre uzatımı verilmesi, Meclisin ve Encümenin verdiği süre uzatımlarının Kanuna uygun olmaması, taşınmazın süre bitiminde ihale yoluyla kiraya verilmemesi, dolayısıyla yapılan işlemlerin Kanuna uygun olmadığı dikkate alındığında, söz konusu taşınmazın idare cevabında belirtildiği üzere kira süresinin bitiminde değil bu tespitin yapıldığı andan itibaren ihale yoluyla kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 16: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payının Ödenmemesi

Belediyenin, 2015 yılında tahakkuk ettirilen emlak vergisinden görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kestiği % 10 nispetindeki Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payını ilgili idareye aktarmadığı tespit edilmiştir.

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı" başlıklı 12. maddesinde belediyelerce, tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirileceği ve bunun emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği ifade edilmiş, tahsil edilen bu tutarların da tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği belirtilmiştir. Ayrıca tahsil edilen katkı payını söz konusu süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği de düzenlenmiştir. Bu işlemlerle ilgili olarak aynı maddede belediye başkanlarına,

belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlama hususunda sorumluluk yüklenmiştir. Ödenmeyen payların da, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği belirtilmiştir.

On Üç İilde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 6360 Sayılı Kanun ile yukarıda il özel idarelerine atfedilmiş görevlerin il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yerine getirileceğine ilişkin “Çeşitli Hükümler” başlıklı 3. Maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan: “21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı *Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütölen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütölür. Bahsedilen kanun hükmü uyarınca toplanan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tutarları, defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılır...*” düzenlemesinin bir gereğı olarak artık bu paylar Balıkesir gibi büyükşehir olmuş illerde ilçe belediyeleri tarafından ilgili Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına yatırılacak burada toplanan bu katkı payı tutarları da bu başkanlıklarca defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılacaktır.

Burhaniye Belediyesince 2015 yılında tahakkuk edip tahsil edilen emlak vergisi miktarı 6.329.105,38-TL iken bu rakamın %10’u olan 632.910,53-TL’si Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı adı altında tahsil edilmiştir. Ama yapılan incelemede kesilen bu tutarların 2015 yılı süresince aktarımının yapılmadığı görölmüştür. (Burhaniye Belediyesinin taşınmaz kültür varlıklarına ilişkin büyük defter kayıtları incelendiğinde kurumun 2014 yılında tahsil ettiği halde ilgili idareye aktarmadığı toplam 431.040,01-TL’lik Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı bakiyesi bulunmaktadır. 2013 ve daha önceki yıllara ilişkin kurum söz konusu aktarmayı yapmıştır.)

Sonuç olarak Burhaniye Belediyesince herhangi bir gecikme cezasına maruz kalınmaması adına söz konusu tutarın aktarımının yapılması gerektiğı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyenin 2015 yılında tahakkuk ettirilen emlak vergisinden görev alanlarında kalan Kültür Varlıklarının Korunması ve Değerlendirilmesi

amacıyla kesilen % 10 nispetindeki Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı payı tutarlarından 2013 yılı tahakkuklarına kadar ki kısmı ödenmiş, 2014 ve 2015 yıllarına ait katkı payları Belediyemizce emanet hesaba alınmış, ilgili borçlar için Vergi Dairesi Müdürlüğüne müracaat edilmiş ve taksitlendirme yapılmış olup, taksitler halinde Vergi Dairesi Müdürlüğüne ödemeler yapılmaktadır.

Sonuç olarak Herhangi bir gecikme cezasına maruz kalınmaması adına taksitlendirme yapılan bu payların zamanında aktarımının sağlanması gerekmektedir. Bu husus müteakip yıl denetimlerinde dikkate alınacaktır.

BULGU 17: Eğlence Vergisine Tabi Oyun ve Bilardo Salonlarının Bazıları İle İlgili Eğlence Vergisi Tahakkukunun ve Tahsilatının Yapılmaması

Burhaniye Belediyesi sınırları içinde faaliyet gösteren oyun salonları ile bilardo salonundan eğlence vergisi alınmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17. maddesinde, Bu Kanunun 21. maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 18. maddesinde eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerin verginin mükellefi olduğu, 19. maddesinde bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kıraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerlerden vergi alınmayacağı, 20. maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktar olduğu, 21. maddesinde biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında vergi alınacağı, 22. maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerindeki her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20. günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılacağı belirtilmiştir.

Burhaniye Belediyesi sınırları içinde Hakan Kıyak'ın (Kıyak Oyun Salonu) 16.12.2014 tarihli ruhsatı, Serkan Çal'ın (Turuncu Oyun Salonu) 29.1.2015 tarihli ruhsatı, Musa Türkmen'in 23.6.2014 tarihli ruhsatı (Feza Spor), Ayşe Oral'ın 5.5.2015 tarihli ruhsatı (Orçun Oyun Salonu) ve Emine Çelik'in ((Platin Oyun Salonu) 10.7.2014 tarihli ruhsatı

bulunmaktadır. Bu işletmelerden Emine Çelik'le ilgili eğlence vergisi tahakkuku yapılmış olmasına karşın diğerleriyle ilgili her hangi bir tahakkuk kaydı bulunmamaktadır.

Eğlence vergisi tahakkuku yapılmayan dört işletme ile ilgili olarak ruhsat aldıkları tarihten itibaren meclisin belirlediği tarifeye göre eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmasının sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Eğlence Vergisine Tabi oyun ve bilardo salonlarından Eğlence vergisi alınmayanlarla ilgili tahakkuk ve tahsil işlemleri yapılmaya başlanılmıştır.

Sonuç olarak Eğlence vergisi tahakkuku yapılmayan dört işletme ile ilgili olarak ruhsat aldıkları tarihten itibaren meclisin belirlediği tarifeye göre eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 18: Belediyede Görev Yapan Personelin Düğün Salonlarından % 50 İndirimli Yararlanması

Burhaniye Belediye Meclisi tarifelerin belirlenmesine ilişkin karar alırken Kanuna aykırı olarak bu tarifelerin belediye personeli için % 50 indirimli uygulanması kararı almıştır.

4736 sayılı Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1. maddesine göre, belediyeler tarafından üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Burhaniye Belediye Meclisi 2015 yılı tarifelerini belirlediği 5.11.2014 günlü (5.11.2014 gün ve 2014/349 sayılı kararı) toplantısında Belediyede görev yapan personelin düğün, nişan, kına ve nikah törenleri için düğün salonunun % 50 indirimli verileceğine dair karar alınmıştır. Meclisin Belediye'de görev yapan personelin düğün, nişan, kına ve nikah törenleri için düğün salonunun % 50 indirimli verilmesine yönelik aldığı karar 4736 sayılı Kanuna aykırıdır. Ayrıca Meclisin Kanuna aykırı karar alma yetkisi de bulunmamaktadır.

4736 sayılı Kanuna aykırı olan ve belediye personelinin tarifelerden % 50 indirimli yararlanmasını sağlayan uygulamaya son verilmesinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediye Meclisi tarafından belirlenen 2015 Mali Yılı Gelir tarifesinde Belediyede görev yapan personellerin düğün salonlarından % 50 indirimli yararlanması yönünde düzenleme yapılmış olup, bu durum çok uzun yıllardan bu yana uygulanmakta olup, bu konuda alınan meclis kararları hakkında herhangi itiraz ve iptal bulunmadığından ilgili meclis kararı gereği işlem yapılmaktadır.

Sonuç olarak İdare cevabında Burhaniye Belediye Meclisi tarafından belirlenen 2015 Mali Yılı Gelir tarifesinde Belediyede görev yapan personellerin düğün salonlarından % 50 indirimli yararlanması yönünde yapılan düzenlemenin çok uzun yıllardan bu yana uygulanmakta olduğu, bu konuda alınan meclis kararları hakkında herhangi itiraz ve iptal bulunmadığından ilgili meclis kararı gereği işlem yapıldığı ifade edilmiştir.

Bulguda Burhaniye Belediye Meclisinin Belediyede görev yapan personelin düğün, nişan, kına ve nikah törenleri için düğün salonunun % 50 indirimli verileceğine dair aldığı kararın 4736 sayılı Kanun'a aykırı olduğu ve Belediye Meclisinin Kanuna aykırı karar alma yetkisi bulunmadığı belirtilmiştir.

İdare cevabında meclis kararları hakkında herhangi itiraz ve iptal bulunmadığı belirtilmiştir. Meclis kararını yargıya götürecek kişilerin lehine ancak Kanun'a aykırı olan kararların yargıya götürülmediği ve iptal edilmediğini söyleyerek uygulamanın devam edeceğini söylemek kabul edilebilir değildir.

Zonguldak Belediyesi 2008 yılı hesabının denetiminde Zonguldak Belediye Meclisinin kendi personeline yönelik belirlediği indirimli su tarifesinin 4736 sayılı Kanun'a aykırı olduğu iddiasıyla sorgu yazılmış, yapılan yargılamada Dairece tazmin kararı verilmiş, tazmin kararına yapılan itiraz üzerine Sayıştay Temyiz Kurulunun 15.04.2014 gün ve 38826 sayılı tutanağıyla söz konusu tazmin kararı onanmıştır.

4736 sayılı Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a aykırı olarak alınan ve belediye personelinin tarifelerden % 50 indirimli yararlanmasını sağlayan meclis kararının uygulanmasına son verilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 19: Belediyeye Ait Konutlarla İlgili Ücret Belirlenmemesi

Burhaniye Belediyesine ait olup ihale ile kiraya verilmeyen ve kullanımı belediyede olan Pelitköy mevkiindeki 3 ev (6 daire) ve Ören mahallesi Ayaklı caddesi 2072. Sokaktaki 1-3-5-7 numaralı yerleri kullananlardan alınacak ücretle ilgili meclis kararı alınmadığı görülmüştür.

4736 sayılı Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal Ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1.maddesinin birinci fıkrasında, belediyelerin işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulamayacağı ifade edilmiş, takip eden maddelerinde de ücretsiz yararlanılacak hizmet ve kişilerle ilgili düzenlemeler yapılmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanununun 18. maddesinin (f) fıkrasında, *“Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek.”* hükmü ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Ücrete tabi işler başlıklı 97. maddesindeki, *“Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.”* hükmü belediyenin ücret alacağı tarifeleri belirleme yetkisini düzenlemiştir.

Burhaniye Belediyesine ait Pelitköy mevkiindeki 3 ev (6 daire) ve ve Ören mahallesi Ayaklı caddesi 2072. sokaktaki 1-3-5-7 numaralı yerleri kullananlardan alınacak ücretle ilgili meclis kararı bulunmamaktadır. Bu yerlerden yararlananların aldığı hizmet dikkate alındığında ücret ödenmesi gerekir. Belediyenin katlandığı gider ve verdiği hizmet ile Kanun maddeleri dikkate alındığında bu hizmetin ücretsiz sağlanması mümkün değildir. Verilen hizmet karşılığında ücret alınması Kanun maddeleri ve işin doğası gereğidir.

Burhaniye Belediyesinin kullanımında olan Pelitköy mevkiindeki 3 ev (6 daire) ve Ören mahallesi Ayaklı caddesi 2072. Sokaktaki 1-3-5-7 numaralı yerleri kullanan kişilerden alınacak ücretlerle ilgili meclis kararı alınması ve uygulamanın da meclis kararı doğrultusunda yapılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesine ait olup, ihale yolu ile kiraya verilmeyen ve kullanımı Belediyede olan Pelitköy mevkiindeki 3 ev (6 daire) ile Ören

mahallesi Ayaklı Caddesi 2072. Sokaktaki 1,3,5,7 nolu evlerin ücretlerinin belirlenmediği görülmüş olup, söz konusu evler Burhaniye Belediyesi tarafından ticari amaçlı olarak kullanılmamakta, 5393 Sayılı Belediye Kanununun 38/o maddesi göz önüne alınarak dışarıdan gelen davetli ve misafirlerin konaklaması için kullanılmaktadır. Herhangi bir ücret talep edilmemektedir.

Sonuç olarak İdare cevabında söz konusu evlerin Burhaniye Belediyesi tarafından ticari amaçlı olarak kullanılmadığı, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38/o maddesi göz önüne alınarak dışarıdan gelen davetli ve misafirlerin konaklaması için kullanıldığı ve herhangi bir ücret talep edilmediği belirtilmiştir.

Bulgumuzda Burhaniye Belediyesine ait Pelitköy mevkiindeki 3 ev (6 daire) ve ve Ören mahallesi Ayaklı caddesi 2072. sokakta ki1-3-5-7 numaralı yerleri kullananlardan alınacak ücretle ilgili meclis kararı bulunmadığı, bu yerlerden yararlananların aldığı hizmet dikkate alındığında ücret ödenmesi gerektiği, bediyenin katlandığı gider ve verdiği hizmet ile Kanun maddeleri dikkate alındığında bu hizmetin ücretsiz sağlanması mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Belediyenin davetlisi olarak gelen ve temsil ağırlama kapsamında olan konaklamalardan ücret alınmaması gerekir. Ancak tüm sezon boyunca burada kalanların bu şekilde olduğunu söylemek işin doğasına aykırıdır. Diğer taraftan bu yerlerde izah edildiği şekilde kalan olmadığı durumlarda buraların boş tutulması yerine talebinde oldukça yüksek olduğu göz önüne alındığında meclis tarafından belirlenen ücret karşılığında kişilerin kullanımına verilmesi gerekir.

Burhaniye Belediyesinin kullanımında olan Pelitköy mevkiindeki 3 ev (6 daire) ve Ören mahallesi Ayaklı caddesi 2072. Sokaktaki 1-3-5-7 numaralı yerleri kullanan kişilerden alınacak ücretlerle ilgili meclis kararı alınması ve uygulamanın da meclis kararı doğrultusunda yapılması uygun olacaktır.

BULGU 20: Meclisin Uhdesinde Olan Ücret Belirleme Yetkisinin Belediye Başkanına Devredilmesi

Belediye Meclisinin yetkisinde olan ücreti belirlemediği ve yetkiyi başkana devrettiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18. maddesinin (f) fıkrasında, “*Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek*” meclise ait yetki olarak sayılmış ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Ücrete tabi işler başlıklı 97. maddesinde de, “*Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir...*” denilerek meclisin yetkisi belirlenmiştir.

Burhaniye Belediye Meclisi 2015 yılı tarifelerini belirlediği 5.11.2014 gününde (5.11.2014 gün ve 2014/349 sayılı kararı)

“3- *Ören Adramytteion Açık hava tiyatrosunun tarifesinin yapılması ve düzenlenmesinde Belediye Başkanı yetkilidir.*

20-İlçemizde faaliyette bulunan tüm spor kulüplerinin deplasmanda yapacakları spor müsabakaları için sporcuları ve okullar için okul gezileri ve spor faaliyetleri için taşımak üzere talep edilen araç km. birim fiyatının belirlenmesinde Belediye Başkanı yetkilidir.

21-Belediyemize ait Hasta Nakil Aracı ilçe sınırları dışına ve şehirler arası kiralanması durumunda bedelin belirlenmesinde Belediye Başkanı yetkilidir.”

şeklinde karar almıştır. Meclis kendisine Kanunla verilen tarife belirleme yetkisini kullanmayarak tarifeyi belirleme konusunda Başkana yetki vermiştir. Oysa Kanun hükümlerinden tarifelerin Meclis tarafından belirlenmesi gerektiği ve bunun devredilebilir bir yetki olmadığı açıktır. Meclisin tarifeleri belirlemesi gerekir.

Ücretlere ait tarife ve belirlemelerin Meclis tarafından yapılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Belediye Meclisinin yetkisinde olan ücreti belirlemediği ve yetkiyi başkana devrettiği ile ilgili olarak Denetim Raporunda belirtilen

1-Ören Adramytteion Açık Hava Tiyatrosu Turizm Sezonunda İlçemizin tanıtımı amacı ile kullanılmakta olan salon olup, burada Belediyemizin katkıları ile ünlü sanatçıların konser vermeleri sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra diğer Organizatörler tarafından da bazı konserler yapılması amacı ile kiralanması talep edilmektedir. Yine İlçemizde mevcut okulların mezuniyet törenleri de burada yapılmaktadır. Bu nedenle tarife konusunda Belediye Meclisi tarafından kesin bir rakam belirlenemediğinden, 5393 Sayılı Belediye Kanununun

38/o maddesi göz önüne alınarak Belediye Meclisi tarafından Belediye Başkanlığına yetki verilmektedir.

20- İlçemizde faaliyette bulunan tüm spor kulüpleri, okulların gezi ve spor faaliyetleri için Otobüs tarifesi yetkisinin Belediye Başkanlığına devredilmesi ile ilgili olarak 5393 Sayılı Belediye Kanununun 14. Maddesinin 2. Paragrafı göz önüne alınarak Belediye Meclisi tarafından Belediye Başkanlığına yetki verilmiştir.

21- Belediyemize ait Hasta Nakil Aracının kiralanması ile ilgili olarak 5393 Sayılı Belediye Kanununun 38/n maddesi göz önüne alınarak Belediye Meclisi tarafından Belediye Başkanlığına yetki verilmiştir.

Sonuç olarak İdare cevabında neden Başkana yetki verildiğinin izahı yapılmıştır. İdarenin verdiği cevaptaki gerekçeler tarifelerin meclis kararıyla belirlenmesine engel teşkil etmemektedir. Meclis tarife belirlemesi yaparken kararında gerekçeli açıklamalara yer verebilir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18. maddesinin (f) fıkrası ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Ücrete tabi işler başlıklı 97. maddesi gereği ücretlere ait tarife ve belirlemeler Meclis tarafından yapılmalıdır.

BULGU 21: Ören Mahallesinde Bulunan Tenis Kortu Yapım Ve İşletmeciliği Sürelerinin Uzatımında Kanuna Uygun Davranılmaması

Burhaniye Belediyesi ören mahallesinde tenis kortu yapımı ve işletmeciliği işini 6 yıl süreyle yap işlet devret modeliyle verdiği halde sürenin bitiminden itibaren ihale yapılmaksızın ve her hangi bir karar olmaksızın aynı şirkete kullandırıldığı anlaşılmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 1.maddesinde belediyelerin kira işlemlerinin bu Kanuna göre yürütüleceği belirtildikten sonra 75. maddesinde tahliye ve ecrimisil düzenlenmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanununun 13.07.2005 gününde yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden ecrimisil istenmesi, fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer

mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanuna göre üç yıla kadar olan kiralamalar encümente, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verildiği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanunun 15. ve 2886 sayılı Kanunun 75. maddesine göre işlem yapılmalıdır.

Burhaniye Belediyesi ören mahallesinde tenis kortu yapımı ve işletmeciliği işini 28.03.1991 gün ve 1991-515 sayılı Encümen Kararıyla yap işlet devret modeliyle yıllık 6.010.000 lira kira bedeli ile 28.03.1991 tarihinden başlayarak 6 yıl süreyle 27.03.1997 yılına kadar Opal Turizm Otelcilik ve Ticaret Limited şirketine ihale etmiştir. Sürenin bitmesinden itibaren ne Encümen ne de meclis kararı ve ne de ihale olmadığı halde aynı şirket tarafından 18 yıldır kullanıldığı ancak belediyeye ödemedeki yapıldığı anlaşılmıştır. Söz konusu yer sözlü ve zımni bir anlaşma gereği kanuna aykırı olarak ihalesiz kullandırılmaktadır.

Fiili olarak kullanılan söz konusu taşınmazın ihale yoluyla kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesine ait Ören Mahallesinde bulunan tenis kortu yapımı ve işletmeciliği işi 6 yıl süreyle yap, işlet devret modeliyle ihale edilmiş ve sürenin bitmesine rağmen süre uzatımı yapılmadan aynı kişiye kullandırıldığı anlaşılmış olup, söz konusu yer için bundan sonra mevzuata uygun işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak Burhaniye Belediyesi ören mahallesindeki tenis kortu yerinin ihale yoluyla kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 22: Ören Mahallesindeki 19 Adet Motel Evin Kira Sürelerinin Uzatımında Kanuna Uygun Davranılmaması

Belediyenin sahip olduğu Ören Mahallesindeki 19 Adet Motel Evin kiralamasında ve kira süresinin uzatımında Kanun ve Meclis kararına uygun hareket edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1.maddesinde belediyelerin kira işlemlerinin bu Kanuna göre yürütüleceği belirtildikten sonra 75. maddesinde tahliye ve ecrimisil

düzenlenmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13.07.2005 gününde yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağılden ecrimisil istenmesi, fuzuli şağıl tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanuna göre üç yıla kadar olan kiralamalar encümenince, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verildiği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanunun 15. ve 2886 sayılı Kanunun 75. maddesine göre işlem yapılmalıdır.

12.01.2011 gün ve 6101 sayılı Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesiyle 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 11.01.2011 gün ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun Dördüncü bölümünde kira sözleşmeleri düzenlenmiştir. Her ne kadar 6098 sayılı Kanunun 339. maddesinin ikinci fıkrasında, "*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.*" hükmü var ise de 5393 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinin altıncı fıkrasında, "*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*" yer alan düzenlemenin neticesinde 2886 sayılı Kanunun 75. maddesinde, "*...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.*" hükmünü ortadan kaldıran bir madde bulunmadığından dolayı 5393 sayılı Kanunun 15. ve 2886 sayılı Kanunun 75.maddesi yürürlükte bulunmaktadır. 5393/15. ve 2886/75. maddeleri özel Kanun olduğu için uygulanması gerekir. Yargıtay içtihatları da bu yöndedir.

Ören Mahallesiindeki 19 Adet Motel Ev 03.03.1990 gün ve 1990/366 sayılı encümen kararı ile 7 yıllığına Minka Turizm Ltd Şirketine ihale yoluyla kiralanmıştır. 27.03.1997 gün ve 1997/3325 sayılı encümen kararı ile 2 yıllık süre uzatımı, 18.06.1999 gün ve 1999/89 sayılı

Meclis Kararı ile 5 yıllık (13.02.2004 tarihine kadar) süre uzatımı, 10.02.2004 gün ve 2004/48 sayılı encümen kararı ile 3 yıllık süre uzatımı, 20.02.2007 gün ve 2007/60 sayılı encümen kararı ile 3 yıllık süre uzatımı, 02.02.2010 gün ve 2010/83 sayılı encümen kararı ile de 1 yıllık süre uzatımı verilmiştir. 04.02.2011 gün ve 2011/80 sayılı Meclis Kararı ile işletmecinin dilekçesinde taahhüt ettiği tamirat ve tadilatların 2 yıl içerisinde gerçekleştirilmesine, aksi halde sözleşmenin tek taraflı fesh edilmesine ve iş bu şartlar dâhilinde söz konusu gayrimenkulün kira süresinin 10 yıl uzatılmasına karar verilmiştir.

Söz konusu yer ihaleye verildiği 1990 yılından itibaren 7 yıl sonra tekrar ihaleye çıkılarak verilmelidir. Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin altıncı fıkrasında, “*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*” yer alan hüküm gereği kiraya verilen taşınmazın süre bitiminde boşaltılarak kiraya verilmesi gerekir. Dolayısıyla 2007 yılından sonra kira uzatılmasına dair verilen encümen ve meclis kararları Kanuna aykırıdır.

04.02.2011 gün ve 2011/80 sayılı Meclis Kararında aynen,

“1-İşletmenin dilekçesinde taahhüt ettiği tamirat ve tadilatların 2 yıl içerisinde gerçekleştirilmesine, aksi halde sözleşmenin tek taraflı fesh edilmesine,

2- Tamir ve tadilat masraflarının işletmeci tarafından karşılanmasına, yapılacak bu masraf ve harcamaların belediyeden talep edilmeyeceğine,

3- İşletmeci ile yapılacak sözleşmenin devrine izin verilmemesine,

4-Kira bedelinin her yıl diğer taşınmazlar gibi Belediye Encümenince artırılmasına,

5-İşletmecinin kira süresi bitiminde işyerini terk ederken yapmış olduğu ilave tadilatları Belediyeye bırakarak ayrılmasına ve hiçbir hak ve talepte bulunmamasına,

İş bu şartlar dâhilinde söz konusu gayrimenkulün kira süresinin 10 yıl uzatılmasına, bu konuda hazırlanacak ek sözleşmeye imza atmak üzere Belediye Başkanlığına yetki verilmesine Meclisimizin oyçokluğu ile karar verilmiştir.”

denilmiştir. Meclis kararında belirtilen şirketin taahhütnamesi ise şöyledir.

“Mülkiyeti Burhaniye belediyesine ait Burhaniye İlçesi Ören Mahallesiindeki 19 adet motel evin işletmecisi Ören-Minka turizm Seyahat Eml.Tar.Hayv.San. ve Tic. Ltd. Şirketi olarak;

1- Tamir ve tadilatlar;

- a) Güneş enerjilerini yenilemeyi,
- b) Çatıların değişimini yaparak yenilemeyi,
- c) Mutfakları (tezgah ve dolaplar dahil) revize edilerek yenilemeyi,
- d) Eski yer çinilerini değiştirmeyi,
- e) Su tesisatlarını değiştirmeyi,
- f) Banyo ve tuvalet tadilatlarını yaparak yenilemeyi,
- g) Ortak kullanım alanları, kafeterya düzenlemesi yapmayı,
- h) Tüm evlere sıcak-soğuk klima sistemleri yerleştirmeyi,
- i) Pencereilerin değişimini yapmayı,
- j) Binaların dış cephe mantolaması ve boyanmasını yapmayı
- k) Çevre ve bahçe düzenlemesi (çitlerin değişimi- çim- yeşillendirme- aydınlatma) yapmayı,

Tüm bu tamir ve tadilatları 2 yıl içerisinde yaparak gerçekleştirmeyi, aksi halde hiçbir ihtar gerek kalmaksızın sözleşmenin tek taraflı fesh edilmesini kabul ettiğimizi,

2- Tamir ve tadilat masraflarının işletmeci olarak tarafımızdan karşılanacağını, yapılacak bu masraf ve harcamalar ile ilgili belediyeden hiçbir hak ve talepte bulunmayacağımızı,

3- Bahse konu yer sit alanı içerisinde bulunduğundan, yukarıda belirtilen tamir ve tadilatları gerekli mercilerden izin alarak yapacağımızı, bu konuda her türlü sorumluluğun şirketimize ait olduğunu,

4- Kira süresi bitiminde işyerini terk ederken yapmış olduğumuz tüm ilave ve tadilatları Belediyeye bırakarak ayrılacağımızı, hiçbir hak ve talepte bulunmayacağımızı,

Kabul ve taahhüt ederim.”

Yüklenicinin 15.03.2012 günlü verdiği dilekçede meclis kararında belirtilen sözleşme maddelerindeki onarımları yurt dışı bağlantılı özel turizm kredileri ile 2 yıl içinde gerçekleştireceklerini ancak 2012 yılında kredilerin bulunmadığını, dolayısıyla meclis

kararında belirtilen yenileme şartlarını 10 yıl süreye yayarak yapılmasının mümkün olacağı belirtilmiştir.

05.07.2012 günü yapılan Avukat Ahu AYDINLIGİL BOLEL ve Gelir Şefi Aynur ÇAKMAK imzalı tutanakta,

“5.7.2012 tarihinde belirtilen mahalline gidilmiş ve 19 adet motel evden 2 adet (4 daire) evde aşağıda belirtilen değişikliklerin yapıldığı görülmüştür.

- 1- Mutfak tezgahı ve mutfak dolaplarının değiştirildiği,*
- 2-Yer döşemelerinin tamamen kalebodur ile kaplandığı,*
- 3- İç ve dış kapıların Amerikan kapı (2 adet dış kapı eski ahşap) olarak değiştirildiği,*
- 4-Pencerelere pimapen takıldığı,*
- 5-Su tesisatı, elektrik tesisatı ve güneş enerjisinin değiştirildiğinin beyan edildiği,*
- 6-Kalorifer tesisatı döşendiği (petekler ve kazan yok)*
- 7-Çatı onarımı için teknik kontrol gerekmektedir.”*

belirtilen tespitler yapılmıştır. Görüleceği üzere 19 adet motel evden sadece 2 tanesinde taahhüt edilen imalatların bir kısmı yapılmıştır.

Başka bir tespit olmadığı halde Belediye Başkanı Fikret AKOVA 16.07.2012 tarihinde yüklenici ile ek kira sözleşmesini imzalamıştır.

Taahhütnamede istenenlerin tam olarak yapılıp yapılmadığının anlaşılması için İnşaat Teknikeri Ali TÜRKOĞLU ile Fen İşleri Müdür Vekili İnanç ERTURAN tarafından düzenlenen tutanakta,

“ Mülkiyeti Burhaniye Belediyesine ait Burhaniye ilçesi Ören Mahallesiindeki Ören-Minka Turizm Seyahat Eml. Tar. Hayv. San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesindeki 19 adet Motel evinde 20/01/2016 tarihinde yapılan incelemede;

- Tüm evlerde güneş enerjilerinin yenilendiği görülmüştür.*
- Tüm evlerde çatıların değişimi yapılarak yenilendiği görülmüştür.*
- Evler kapılı olduğundan mutfakları kontrol edilememiştir.*
- 17 adet evde eski yer çinilerinin değiştiği, 1 evde yarısının değiştiği, 1 evde ise yenilenmediği görülmüştür.*
- 16 adet evde su tesisatlarının değiştiği, 3 evde ise değişmediği görülmüştür.*
- Evler kapalı olduğundan banyo ve tuvaletleri kontrol edilememiştir.*

- *Ortak kullanım alanı ve kafeterya düzenlemesi yapıldığı görülmüştür.*
- *1 evde klima sistemi yerleştirildiği, 18 evde ise yapılmadığı görülmüştür.*
- *17 adet evde pencerelerin değiştirildiği 2 evde ise pencerelerin yarısının değiştiği görülmüştür.*
- *19 adet evde binaların boyandığı, dış cephe mantolaması yapılmadığı görülmüştür.*
- *Çevre ve bahçe düzenlemesi için yeşillendirme yapıldığı, aydınlatma yapılmadığı ve çitlerin değişmediği görülmüştür.”*

ifadeleri yer almıştır. Görüleceği üzere olay tarihinden yaklaşık dört yıl sonra yapılan tespitte bile istenen asıl imalatların yapılmadığı, dönemin belediye başkanının taahhütnamede istenenler yapılmadığı halde meclis kararına aykırı olarak sözleşmeyi imzaladığı anlaşılmıştır.

Yapılması gereken 2010 yılında 2886/75. madde gereği tahliye işlemi yapılarak ecrimisil alınması ve yeniden ihaleye çıkılarak söz konusu yerin kiraya verilmesidir. Bu yapılmadığı gibi meclis yetkisi olmadığı halde belli şartların yerine getirilmesi şartıyla 10 yıl süre uzatımı vermiştir. Ancak meclisin şartlı verdiği süre uzatımında istenen şartlar yerine getirilmeden süre uzatımına ilişkin sözleşmenin belediye başkanı tarafından imzalanması da kabul edilebilir bir durum değildir.

Kiralanan taşınmazın kira bitiminde taşınmaz boşaltılarak yeniden ihale ile kiraya verilmelidir. Sözleşme bitiminde kiracı taşınmazı boşaltmıyorsa ecrimisil alınması ve taşınmazın boşaltılması için mülki amirden talepte bulunulması gerekir. Yapılması gereken kaç yıllık kiraya verilecek ise buna uygun şartname düzenlenerek ihale yoluyla kiraya vermektir.

Meclis kararında belirtilen hususların karşılanmaması, Meclisin ve Encümenin verdiği süre uzatımlarının Kanuna uygun olmaması, taşınmazın süre bitiminde ihale yoluyla kiraya verilmemesi, dolayısıyla yapılan işlemlerin Kanuna uygun olmadığı dikkate alındığında söz konusu taşınmazın ihale yoluyla kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Belediyenin sahip olduğu Ören Mahallesiindeki 19 Adet motel evin kira süresi uzatımı için alınan Meclis Kararı ve Encümen Kararının Kanuna uygun olmaması, taşınmazın kira bitiminde ihale yoluyla kiraya verilmemesi, dolayısıyla yapılan

işlemlerin Kanuna uygun olmadığı görülmüş olup, bundan sonra ilgili Motel evler için mevzuatın öngördüğü şekilde işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak Meclis kararında belirtilen hususların karşılanmaması, Meclisin ve Encümenin verdiği süre uzatımlarının Kanuna uygun olmaması, taşınmazın süre bitiminde ihale yoluyla kiraya verilmemesi, dolayısıyla yapılan işlemlerin Kanuna uygun olmadığı dikkate alındığında söz konusu taşınmazın ihale yoluyla kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 23: Taşınmaz Kiralamalarında Kanunlara Uyulmaması

Belediyenin kiraya verdiği taşınmazlarda Kanuna uygun hareket edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun,

1. maddesinde, “.....belediyelerin..... satım, hizmet....., kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür.”

75. maddesinde, “...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.”

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun,

15. maddesinin altıncı fıkrasında, “Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.”

18. maddesinin (e) fıkrasında, “ Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.” Meclise ait yetkidir.

34. maddesinin (g) fıkrasında, “*Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.*”

şeklinde yer alan düzenlemeler belediyelerin sahip olduğu taşınmazların kiralanması ve kiralanma sonrası yapılacak işlemleri belirlemektedir.

Görüldüğü gibi, 5393 sayılı Belediye Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden ecrimisil istenmesi, fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanuna göre üç yıla kadar olan kiralamarlar encümente, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verildiği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanunun 15. ve 2886 sayılı Kanunun 75. maddesine göre işlem yapılmalıdır. Encümen kendisinde olmayan yetkiyi kullanarak taşınmazı üç yıldan fazla veya her yıl kira miktarını belirlemek suretiyle ucu açık bir şekilde yıllarca kiraya vermemeli ve kira süresinin belirsiz bir şekilde uzamasına neden olmamalıdır.

Burhaniye Belediyesinin sahip olduğu taşınmazlardan kiraya verilenlerin dosyalarına bakıldığında, kimilerinin çok uzun süre (1988, 1990, 2000, 2004, 2005, 2006 vb. sonraki yıllar) önce ihale ile 3, 2 veya 1 yıllığına kiraya verildiği, ancak süre bitiminde bu yerlerin boşaltılması ve ihaleye çıkılarak kiraya verilmesi yerine encümen kararıyla aynı kişilerin kullanımına ve ayrıca başka kişilere devredilmesine izin verildiği görülmüştür.

Kiralanan taşınmazların kira bitiminde boşaltılarak yeniden ihale suretiyle kiraya verilmesi sağlanmalıdır. Sözleşme bitiminde kiracı taşınmazı boşaltmıyor ise ecrimisil alınması ve taşınmazın boşaltılması için mülki amirden talepte bulunulması gerekir.

Taşınmazların kira sürelerinin bittiği tarih itibarıyla 2886 sayılı Kanuna göre ihale suretiyle kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesinin sahip olduğu taşınmazlardan kiraya verilenlerin 3, 2 veya 1 yıllığına verildiği, ancak süre bitiminde bu yerlerin boşaltılması ve ihaleye çıkılarak kiraya verilmesi yerine Encümen kararı ile aynı kişilerin kullanımına ve ayrıca başka kişilere devredilmesine izin verildiği görülmüş olup, bundan sonra Burhaniye Belediyesine ait işyerlerinin kiraya verilmesi işlemlerinde mevzuatın öngördüğü şekilde işlem yapılacaktır.

Sonuç olarak Burhaniye Belediyesince kiraya verilen taşınmazların kira sürelerinin bittiği tarih itibariyle 2886 sayılı Kanun'a göre ihale suretiyle kiraya verilmesi gerekir.

BULGU 24: Bazı Ödeme Emri Belgelerinin İmzasız Olması

Yapılan incelemede bazı ödeme emirlerinde harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi ve de muhasebe yetkilisi imzaları bulunmadan ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 33. maddesinde; giderin gerçekleştirilmesinin, harcama yetkililerince belirlenen görevli tarafından düzenlenen ödeme emri belgesinin harcama yetkilisince imzalanması ve tutarın hak sahibine ödenmesi ile tamamlanacağı hüküm altına alınmıştır. Buna göre bütçeden yapılacak harcamalarda süreç, harcama talimatı ile başlamakta ve ödeme emri belgesi uyarınca hak sahibine ödeme yapılması ile son bulmaktadır. Bu bakımdan ödeme emri belgesi tek başına mali bir işlem olmayıp, harcama sürecinin son halkasını oluşturan ödeme aşamasına geçilmesine esas olan bir belgedir. Gerçekleştirme görevlileri de harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler.

31.12.2005 tarihli ve 26040 sayılı 3. mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 12. maddesinde harcama birimlerinde süreç kontrolü yapılarak her bir işlemin daha önceki işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde tasarlanıp uygulanacağı, mali işlemlerin yürütülmesinde görev alanların, yapacakları işlemde önceki işlemleri de kontrol edecekleri belirtilmiştir. Bu bağlamda ödeme emri belgesini düzenlemekle görevlendirilen gerçekleştirme görevlileri de, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön mali kontrol yaparak, ödeme emri belgesi üzerine “Kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür” şerhi düşüp imzalayacaklardır. Bu nedenle ödeme emri belgesini

düzenleyen görevli, gerçekleştirme belgelerinin ödeme emri belgesine doğru aktarılması yanında, düzenlediği belge ile birlikte harcama sürecindeki diğer belgelerin doğruluğundan ve mevzuata uygunluğundan da sorumludur.

Yine 5018 Sayılı Kanun'un "*Muhasebe Hizmeti Ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki Ve Sorumlulukları*" başlıklı 61. Maddesinde:

“ ...

Muhasebe yetkilileri ödeme aşamasında, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde;

a) Yetkililerin imzasını,

b) Ödemeye ilişkin ilgili mevzuatında sayılan belgelerin tamam olmasını,

c) Maddi hata bulunup bulunmadığını,

d) Hak sahibinin kimliğine ilişkin bilgileri,

Kontrol etmekle yükümlüdür.

Muhasebe yetkilileri, ilgili mevzuatında düzenlenmiş belgeler dışında belge arayamaz. Yukarıda sayılan konulara ilişkin hata veya eksiklik bulunması halinde ödeme yapamaz. Belgesi eksik veya hatalı olan ödeme emri belgeleri, düzeltilmek veya tamamlanmak üzere en geç bir iş günü içinde gerekçeleriyle birlikte harcama yetkilisine yazılı olarak gönderilir. Hataların düzeltilmesi veya eksikliklerin giderilmesi halinde ödeme işlemi gerçekleştirilir.

...” düzenlemeleri mevcuttur.

Muhasebe yetkilisinin imzaları kontrol etme yükümlülüğü özellikle sorumluluğun belirlenmesi açısından da önem arz etmektedir. Bu husus ile ilgili olarak 14.06.2007 tarih ve 5189/1 sayılı Sayıştay Genel Kurul Kararında imza kombinasyonları ile ilgili bazı belirlemeler yapılmıştır. Buna göre:

- Ödeme aşamasında, ödeme emri belgesi üzerinde harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisinin imzaları olmakla birlikte, ödeme emri belgesi eki belgeler üzerinde herhangi bir imza eksiği varsa muhasebe yetkilisinin, ödeme emri belgesi üzerinde imzası bulunan harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisiyle birlikte sorumlu tutulması gerektiği,

- Ödeme emri belgesi üzerinde harcama yetkilisi veya gerçekleştirme görevlisinden sadece birinin imzası varsa, muhasebe yetkilisinin, imzası bulunan görevliyle birlikte sorumlu tutulması gerektiği

- Ödeme emri belgesi üzerinde harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisinin imzaları yoksa muhasebe yetkilisinin tek başına sorumlu tutulması gerektiği düzenlenmiştir.

Hal böyle iken yapılan incelemelerde bazı ödeme emirlerinde sadece muhasebe yetkilisinin, bazılarında ise sadece harcama yetkilisi ile gerçekleştirme görevlisinin imzalarının bulunduğu görülmüştür. Bu durum, bahsedilen mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde hem ön mali kontrol açısından hem de mali işlemlerdeki sorumlulukların net olarak belirlenmesi açısından hatalı olup, uygulamanın yukarıdaki mevzuat doğrultusunda düzeltilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Yapılan incelemede bazı ödeme emirlerinde harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi ve de muhasebe yetkilisi imzaları bulunmadan ödeme yapıldığı görülmüş olup, bundan böyle ödeme emri ve eki belgelerindeki sorumluların imzaları tamamlandıktan sonra ilgililere ödeme yapılacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen eksiklikler kabul edilmiş ve bundan sonra bu hususa dikkat edileceği belirtilmiştir.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu hususa ilişkin kontrol işlemlerine devam edilecektir.

BULGU 25: Belediyenin Kendi İmkânlarıyla Ürettiği Ürünleri Kayıt Altına Almaması

2015/108 Sayılı Belediye Meclis Kararıyla hobi bahçesi kurulmuş ve bu bahçede yetiştirilen ürünlerin muhasebede takip edilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanun'unun "Taşınır ve Taşınmaz Edinme" başlıklı 45. maddesinin ikinci fıkrasında "*Kamu idarelerince üretilen malların kendi tüketimlerinde kullanılması halinde bunların bedelleri, rayiç bedel üzerinden ilgili ödenek tertibine gider ve karşılığı gelir kaydedilir.*" Denilmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin İç imkanlarla üretilen taşınırların giriş işlemleri başlıklı 21. maddesinde “(1)Kamu idarelerinin kendi kullanımları için iç imkanlarıyla ürettikleri taşınırlar, değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek rayiç bedel üzerinden Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek giriş kaydedilir. (2) Kamu idarelerinin mülkiyetindeki arazilerde yetiştirilen ağaçlardan üretilen ekonomik değere sahip kereste, odun, meyve gibi ürünler hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır.” Hükmü yer almaktadır.

Yönetmelik’in ikinci fıkrasından anlaşılacağı üzere kamu idaresinin, arazilerinde yetiştirdiği ürünleri rayiç bedel üzerinden taşınır işlem fişi düzenleyerek giriş kaydetmesi, ayrıca bununla ilgili olarak muhasebe birimince de ilgili taşınır hesabına borç, gelir hesabına da alacak kaydını yapması gerekmektedir. Ancak yapılan inceleme sonucunda hobi bahçesine ekilen sebzeler için ne taşınır işlem fişi düzenlendiği ne de bunlara ilişkin muhasebe kaydı yapıldığı görülmüştür. Belediyece elde edilen bu ürünlerin bir kısmının muhtaç ailelere yardım olarak verilmesinde kalan kısmının da kurulan stantlarda satılarak gelir elde edilmesinde de söz konusu kayıtların yapılmadığı görülmüştür.

Burhaniye Belediyesince gerek edinimi gerekse de kullanımı bir ekonomik değer yaratan bu işlemlerin giriş ve çıkış kayıtlarının yapılarak muhasebeleştirilmesi böylece yapılan işlemlerin kayıt altına alınması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediye Meclisinin 2015/108 sayılı kararı ile Hobi bahçesi kurulmasına karar verilmiş ve bu karar gereğince İlçemizde eğitim gören öğrencilere yönelik sosyal amaçlı olarak bahçe ekimi, çapa ve ürün toplattırılması işlemleri sosyal bir proje kapsamında gerçekleştirilmiştir. Yapılan proje ticari amaçlı olmayıp öğrencilerin tarıma ilişkin eğitimi kapsamında yapılmıştır. Üretilen ürünler ihtiyaç sahiplerine gerek yemek yapılmak sureti ile gerekse kendilerine yemek yapmaları için dağıtılmıştır.

Sonuç olarak Her ne kadar verilen cevapta bu projenin ticari amaçlı olmayıp öğrencilerin tarıma ilişkin eğitimi kapsamında yapıldığı belirtilmişse de sonuç olarak yaratılan bir ekonomik değer vardır ve amacımız bu değer istatistiklere yansımalarının sağlanmasıdır. Yoksa sosyal bir proje kapsamında yapılan ve elde edilen ürünlerin ihtiyaç sahiplerine dağıtılması noktasında sorgulanan bir husus bulunmamaktadır. Bu doğrultuda bulgumuzda da belirttiğimiz üzere gerek edinimi gerekse de kullanımı bir ekonomik değer yaratan bu işlemlerin giriş ve çıkış kayıtlarının yapılarak muhasebeleştirilmesi böylece yapılan işlemlerin kayıt altına alınması sağlanmalıdır.

BULGU 26: Yevmiye Defterinde Bazı Yevmiyelerin Bulunmaması ve Mükerrer Yevmiyelerin Bulunması

İdarenin 2015 yılına ilişkin muhasebe sistemi incelendiğinde bazı yevmiye numaralarının bulunmadığı, bazı yevmiye numaralarının ise mükerrer kaydedildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 43. maddesinde;

"(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

(2) Gerçekleşen işlemler muhasebeleştirme belgeleriyle kaydedilir. Belge olmadan kayıt yapılmaz. Gerçekleşen işlemler, hesaplara ait "hesabın işleyişi" bölümlerinde belirtilmiş olup olmadığına bakılmaksızın, bu Yönetmelikte belirtilen hesapların niteliğine uygun bir biçimde kaydedilir. Bir hesabın borcuna kaydedilen tutar mutlaka başka bir hesap ya da hesapların alacağına kaydedilir. Yevmiye defterinde her zaman borç alacak eşitliği bulunur.

(3) Bütçeden nakden veya mahsuben yapılan harcamalar "Ödeme Emri Belgesi" (Örnek-32), diğer işlemler ise "Muhasebe İşlem Fişi" (Örnek-33) ile muhasebeleştirilir.

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır.

(...)" Denilmektedir.

Burhaniye Belediyesi birleştirilmiş veriler defterinde yapılan incelemede, bazı yevmiyelerin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bulunmayan yevmiyeler sırasıyla şöyledir: 9, 10, 240, 229, 240, 241, 515, 553, 554, 555, 628, 642, 770, 827, 1118, 1171, 1267, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1531, 1727, 1816, 1986, 2034, 2035, 2036, 2220, 2305, 2362, 2363, 2456, 2502, 2503, 2504, 2511, 2620, 2708, 2709, 2741, 2758, 2852, 2888, 3367, 3550, 3551, 3586, 3587, 3641,

3865, 3906, 3941, 4027, 4101, 4111, 4270, 4274, 4308, 4430, 4439, 4440, 4486, 4526, 4556, 4607, 4613, 4637, 4707, 4793, 4803, 4804, 4805, 4867.

Ayrıca mükerrer yevmiyelerin bulunduğu tespit edilmiştir. Mükerrer yevmiyelerin tarihi ve numarası aşağıda listelenmiştir.

Yevmiye numaralarının yönetmeliğe uygun olarak verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo:8 Mükerrer Yevmiyeler Tablosu

No	Yevmiye No	Yevmiye Tarihi
1	11	7.1.2015
1	11	21.1.2015
2	151	19.1.2015
2	151	20.1.2015
3	261	26.1.2015
3	261	27.1.2015
4	629	12.2.2015
4	629	13.2.2015
5	1217	11.3.2015
5	1217	12.3.2015
6	1486	19.3.2015
6	1486	20.3.2015
7	2013	9.4.2015
7	2013	15.5.2015
8	2779	13.5.2015
8	2779	30.4.2015
9	3048	25.5.2015
9	3048	26.5.2015

Kamu idaresi cevabında; Burhaniye Belediyesinin 2015 Yılına ilişkin Muhasebe sistemi incelendiğinde bazı yevmiye numaralarının bulunmadığı, bazı yevmiye numaralarının ise mükerrer kaydedildiği tespit edilmiş olup, Muhasebe işlem fişi düzenleme esnasında Birimde görev yapan Personeller tarafından yevmiye numaraları sehven atlanmış ve sehven mükerrer verilmiş olup, bundan böyle mevzuata uygun olarak işlem yapılmaktadır.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen hususa taraflarınca sehven sebep olunduğu belirtilmiş ve bundan sonra söz konusu hususa dikkat edileceği belirtilmiştir.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu hususa ilişkin kontrol işlemlerine devam edilecektir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****2015 Yılı Bilançosu**

		2015Cari Yıl			2015Cari Yıl
1	DÖNEN VARLIKLAR	32.600.791,85	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	18.362.145,58
10	Hazır Değerler	947.868,58	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	1.427.610,67
102	Banka Hesabi	675.129,70	300	Banka Kredileri Hesabi	1.427.610,67
103	Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabi (-)	0,00	31	Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabi	272.738,88	32	Faaliyet Borçları	3.879.906,93
11	Menkul Kıymetler	0,00	320	Bütçe Emanetleri Hesabi	3.879.906,93
12	Faaliyet Alacakları	15.124.292,16	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	5.642.861,31
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabi	6.036.021,23	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabi	457.977,30
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabi	9.055.828,52	333	Emanetler Hesabi	5.184.884,01
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi	0,00	36	Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	7.411.766,67
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabi	32.442,41	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabi	2.479.697,70
13	Kurum Alacakları	0,00	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabi	4.501.637,05
14	Diğer Alacaklar	0,00	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Ta	430.431,92

T.C. Sayıştay Başkanlığı

15	Stoklar	0,00	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabi	0,00	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabi	0,00
16	Ön Ödemeler	394.564,18	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	4.320.111,65
160	İş Avans Ve Kredileri Hesabi	0,00	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	3.887.246,88
161	Personel Avansları Hesabi	0,00	400	Banka Kredileri Hesabi	3.887.246,88
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabi	394.564,18	41	Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler Hesabi	0,00	43	Diğer Borçlar	0,00
19	Diğer Dönen Varlıklar	16.134.066,93	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler	432.864,77
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabi	16.134.066,93	481	Gider Tahakkukları Hesabi	432.864,77
191	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabi	0,00	5	ÖZ KAYNAKLAR	157.442.144,38
2	DURAN VARLIKLAR	147.693.077,29	50	Net Değer-Sermaye	140.051.913,45
21	Menkul Varlıklar	0,00	500	Net Değer Hesabi	140.051.913,45
22	Faaliyet Alacakları	0,00	52	Yeniden Değerleme Farkları	0,00
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi	0,00	522	Yeniden Değerleme Farkları Hesabi	0,00
23	Kurum Alacakları	0,00	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	14.020.497,70
24	Mali Duran Varlıklar	2.136.664,41	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabi	14.020.497,70
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabi	2.101.664,41	58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-2.502.641,35
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara	35.000,00	580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet	-2.502.641,35

T.C. Sayıştay Başkanlığı

	Yatirilan Sermaye			Sonuçlari Hesabi (	
25	Maddi Duran Varlıklar	145.556.412,88	59	Dönem Faaliyet Sonuçları	5.872.374,58
250	Arazi Ve Arsalar Hesabi	107.356.361,54	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabi	5.872.374,58
251	Yeralti Ve Yerüstü Düzenleri Hesabi	2.433.016,31			
252	Binalar Hesabi	29.365.794,15	6	FAALİYET HESAPLARI	5.872.374,58
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabi	2.075.547,23	60	Gelir Hesapları	33.609.300,31
254	Taşıtlar Hesabi	2.259.772,55	600	Gelirler Hesabi	33.609.300,31
255	Demirbaşlar Hesabi	1.455.727,02	63	Gider Hesapları	- 27.736.925,73
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	-5.020.731,72	630	Giderler Hesabi	- 27.736.925,73
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabi	5.630.925,80	69	Faaliyet Sonuçları	0,00
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00	690	Faaliyet Sonuçlari Hesabi	0,00
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler	0,00	8	BÜTÇE HESAPLARI	0,00
AKTİF TOPLAMI :		180.293.869,14	80	Bütçe Gelir Hesapları	0,00
			800	Bütçe Gelirleri Hesabi	29.981.982,84
			805	Gelir Yansitma Hesabi	- 29.981.982,84
			81	Bütçe Gelirlerinden Ret ve İade Hesapları	0,00
			83	Bütçe Gider Hesapları	0,00
			830	Bütçe Giderleri Hesabi	- 31.870.306,67
			835	Gider Yansitma Hesaplari	31.870.306,67
			89	Bütçe Uygulama Sonuçları	0,00

895	Bütçe Uygulama Sonuçları Hesabi	0,00
PASİF		180.293.869,14
TOPLAMI :		

2015 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

GİDERİN TÜRÜ	2015 Cari Yıl		GELİRİN TÜRÜ	2015Cari Yıl
Personel Giderleri	9.371.367,51		Vergi Gelirleri	14.530.930,42
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.605.428,27		Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.364.531,31
Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	13.427.730,17		Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	407.058,48
Faiz Giderleri	652.462,24		Diğer Gelirler	13.135.613,66
Cari Transferler	506.697,08		GAYRİMENKUL SATIŞLARI	1.171.166,44
SERMAYE GİDERLERİ	807.219,80			
Amortisman Giderleri	1.366.020,66			
TOPLAM	27.736.925,73		TOPLAM	33.609.300,31
			FAALİYET SONUCU	5.872.374,58

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>